

การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

สารนิพนธ์
ของ
บัวคำ แก้วอุดม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

สารนิพนธ์
ของ
บัวคำ แก้วอุดม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

บทคัดย่อ
ของ
บัวคำ แก้วอุดม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550

บัวคำ แก้วอุดม. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยสถานภาพของผู้ปกครองจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และเพื่อหาตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของนักเรียน ที่เรียนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) และเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9394 สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบ One-sample t-test สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Enter และ Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาระดับการส่งเสริมของผู้ปกครองในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม พบว่าอยู่ในระดับสูงกว่าระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .695$)
3. ปัจจัยด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 48.30

A STUDY OF THE RELATIONSHIPS BETWEEN PARENT STATUS AND THEIR PROMOTION
OF STUDENT SELF-DISCIPLINE AT NAWAMINTHRACHINUTHIT
SUANKULARBWITHAYALAI PATHUMTHANI SCHOOL

AN ABSTRACT

By

BUAKUM KAEW-UDOM

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2007

Buakum Kaew-udom. (2007). *A Study of the Relationships between Parent Status and Their Promotion of Student Self-discipline at Nawaminthrachinuthit Suankularbwithayalai Pathumthani School*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr. Puongrat Kesonpat.

The purposes of this research were to study the relationships between parent status and their promoting self-discipline of students at Nawaminthrachinuthit Suankularbwithayalai Pathumthani School. The parent status consisted of 1) education level 2) occupation 3) student class level 4) student condition and 5) rearing role. The promoting self-discipline of students consisted of 3 aspects: 1) responsibility, 2) self-control, and 3) practice of social regulations. The sample consisted of 360 parents of students in class level 3 and 4 of Nawaminthrachinuthit Suankularbwithayalai Pathumthani School in the 2006 academic year. The instrument used for data collection was a questionnaire. It consisted of 2 sections: a checklist on parent status and a five-point rating scale on promoting self-discipline of students which had an alpha reliability of 0.9394. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, One-sample t-test, Pearson Product Moment Correlation, and regression analysis employing the enter method and the stepwise method.

The results of the research were as follows.

1. The promoting self-discipline of students as a whole and individual aspects, i.e. responsibility, self-control, and practice of social regulations were significantly higher than the moderate level at .01 level.
2. There was a relationship between the rearing role factor and the the promoting self-discipline of students at a moderate level ($r = .695$) at .01 level of significance.
3. The rearing role factor could predict the promoting self-discipline of students which accounted for 48.30% of its variance.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองในการส่งเสริมวินัยในตนเอง
ของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ของ บัวคำ แก้วอุดม ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศ แสงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรพรรณ ตันต์เจริญรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

ขอขอบพระคุณภาควิชาการบริหารการศึกษาร่วมกับชมรมการบริหารการศึกษา มศว
ที่มอบทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรพวรรณ ตันท์เจริญรัตน์
กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ให้ความกรุณาเสนอแนะทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำ
สารนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ อาจารย์ที่ปรึกษารุ่น ที่คอยให้คำแนะนำ ดูแล
มาโดยตลอดทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งได้รับความกรุณาจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ อาจารย์ใน
ภาควิชาการบริหารการศึกษา นายโชวันันต์ มารุตวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิสุขุมวิท
นายพีระ ชัยศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต และนางพรทิพย์ บุญเจริญ
รองผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้ช่วยเสนอแนะในการ
แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทความรู้และให้คำแนะนำ ในการศึกษาในระดับ
มหาบัณฑิต ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอขอบคุณ นางพรทิพย์ บุญเจริญ รองผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำ และช่วยเหลือดูแลเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล
ในการทำวิจัย และอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดทั้งครอบครัว
ญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ของผู้วิจัย ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ ทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ บิดา มารดา ครู อาจารย์
ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

บัวคำ แก้วอุดม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี.....	12
แนวการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	14
วินัยในตนเอง.....	16
ความหมายของวินัยในตนเอง.....	16
ความสำคัญของวินัยในตนเอง.....	17
คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง.....	18
ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง.....	21
การส่งเสริมวินัยในตนเอง.....	24
คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง.....	28
ความรับผิดชอบ.....	32
การควบคุมตนเอง.....	36
การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม.....	38
เอกสารที่เกี่ยวกับตัวแปรอิสระ.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	69
สมมติฐานในการวิจัย.....	69
วิธีการศึกษาค้นคว้า.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ.....	77
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	88
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	96
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	105

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	47
2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียน ที่อยู่ในปกครอง.....	55
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์กระจาย ด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน.....	56
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ปกครองในการส่งเสริม วินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี และการตรวจสอบระดับการ ส่งเสริมวินัยในตนเองกับระดับปานกลาง ($\mu = 3.00$).....	57
5 แสดงค่าเมตริกซ์ของค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์ กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี	58
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครองใน แต่ละด้านที่ร่วมกัน ทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ วิเคราะห์โดยวิธี Enter.....	60
7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริม วินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบโดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบทีละขั้นตอน(Stepwise).....	61
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครองแต่ละด้านที่ร่วมกัน ทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเอง วิเคราะห์โดยวิธี Enter.....	62
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริม วินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเอง โดยวิธีการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise).....	63
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครองแต่ละด้าน ที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบของสังคม วิเคราะห์โดยวิธี Enter.....	64

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริม วินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise).....	65
12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครอง แต่ละด้าน ที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมทุกด้าน วิเคราะห์โดยวิธี Enter.....	67
13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครอง แต่ละด้านที่ ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมทุกด้าน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise).....	68

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มากมายทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ในทางเศรษฐกิจนั้นจะเน้นที่การเพิ่มผลผลิต และมีลักษณะการแข่งขันกันสูง ส่งผลให้ค่านิยมอันดีงาม คุณธรรม จริยธรรมเบี่ยงเบนไปจากเดิม วัตถุประสงค์ของเงินทอง เริ่มเข้ามามีบทบาทในจิตใจคนมากขึ้น ทางด้านสังคมนั้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเปลี่ยนแปลงไป การติดต่อสัมพันธ์ของคนในสังคมมีลักษณะเป็นทางการมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้สังคมไทยมีความสับสนวุ่นวาย ทุกคนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ ทำให้การเอาใจใส่ดูแล ความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรระหว่างบุคคลในสังคมและบุคคลในครอบครัวลดน้อยลง กลายเป็นสังคมที่ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ลดความช่วยเหลือเกื้อกูล ผลกระทบที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือสภาพทางด้านจิตใจ (กรมวิชาการ. 2541 ก : 1)

การพัฒนาบุคคลเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ถ้าประเทศใดมองข้ามความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากร ประเทศนั้นยากที่จะประสบความสำเร็จในการพัฒนา ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาประเทศนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับเงินทุนและทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรที่มาจัดการกับสิ่งเหล่านั้นด้วย คุณสมบัติของประชากรที่มีคุณภาพ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความอดทน ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความไม่ก้าวร้าว คุณสมบัตินี้ดังกล่าวมีหลักปัจจัยร่วมกับการมีวินัยแห่งตนหรือการมีวินัยในตนเอง (สุรพงษ์ ชูเดช. 2542 : 1)

วินัยในตนเองมีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การแก้ปัญหาของส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักของเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ของสังคม โดยไม่ต้องมีผู้ใดคอยควบคุมบังคับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำคัญของบุคคล และส่วนรวม จึงควรส่งเสริมวินัยในตนเองอย่างถูกต้องตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อให้เด็กรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามารถอยู่กับคนอื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2537 : 10)

การศึกษานับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีอันจะนำไปสู่ความเจริญ ความมั่นคง ความสงบสุขของสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคนในสังคมให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณภาพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 81)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 ได้ให้สิทธิและหน้าที่แก่ครอบครัวและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่จากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น พบว่า ครอบครัวอันได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครองยังไม่มีความพร้อมมากนักในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กอย่างจริงจัง แม้ว่าจะมีผลการศึกษากล่าวถึงบทบาทของพ่อ แม่ ผู้ปกครองในเชิงบวกว่าเป็นผู้ที่สร้างสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ เป็นผู้ส่งเสริมเด็กให้ยอมรับวินัยและกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความพยายามในการทำงานหนัก และทำงานได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครองกลับไม่มีเวลาให้บุตรหลานของตน ส่วนใหญ่มุ่งการประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่า โดยไม่สนใจที่จะอบรมหรือสอนระเบียบวินัยให้แก่เด็ก ตลอดจนไม่กระตุ้นให้เด็กรักและเอาใจใส่ต่อการเรียนจนกลายเป็นปัญหาพฤติกรรมสืบเนื่องในระยะยาวที่ไม่สามารถตามแก้ปัญหาได้ในเวลาอันสั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 11)

โรงเรียนมีหน้าที่ในการส่งเสริมการฝึกอบรมนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถในด้านวิชาสามัญและวิชาชีพ รวมทั้งการปลูกฝังเยาวชนให้เป็นผู้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย ดังนั้น บทบาทของโรงเรียนจึงไม่เพียงแต่มุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ และพัฒนาความสามารถของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เท่านั้น แต่ยังต้องพยายามกำหนดแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยอีกด้วย (จุไร ลียากาศ ; และคนอื่น ๆ. 2530 : 1)

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สำคัญที่สุดในการทำหน้าที่ปลูกฝัง และหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดคุณลักษณะทางด้านคุณธรรม และจริยธรรมทั้งระเบียบวินัยแก่สมาชิกในครอบครัว ทั้งทางตรงโดยการอบรมสั่งสอน และทางอ้อมซึ่งเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะ และการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูเพื่อการเลียนแบบการกระทำนั้น บิดามารดาและผู้เลี้ยงดูยังต้องทำหน้าที่นี้ต่อไป แม้เด็กจะเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่าง ๆ แล้วก็ตาม (กรมวิชาการ. 2535 : 82)

ที่ผ่านมาผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจว่าการศึกษาเป็นเรื่องของครูกับโรงเรียนเท่านั้น จึงยกบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาของบุตรหลานให้กับโรงเรียนทั้งหมด เมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนแล้ว ตนเองก็ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องใด ๆ อีก ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง แท้จริงแล้วผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญในการให้การศึกษากับบุตรหลานของตน เพราะเหตุว่า

“ผู้ปกครองคือครูที่ดีที่สุดในโลก” เป็นครูคนแรกที่ชี้โลกกว้างและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับลูก เป็นครูตลอดเวลาและตลอดชีวิตที่จะให้ความรัก ความรู้ ความเอาใจใส่ ความหวังใยต่อบุตรหลานของตนเอง (รุ่ง แก้วแดง. 2543 : คำนำ)

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ที่ผ่านมาจากสภาพจริงที่พบเห็นในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2547 พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับคุณภาพควรปรับปรุง จุดที่ควรปรับปรุงและพัฒนา คือ ด้านความมีวินัยของนักเรียน นักเรียนยังขาดความรับผิดชอบ ขาดจิตสำนึกในการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2547: 2-3) ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตัวแทนครู) จึงมีความสนใจที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลให้โรงเรียน และผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวินัยของนักเรียนได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนให้ผู้ปกครองได้มีส่วนส่งเสริมวินัยในตนเองให้กับนักเรียนที่บ้านได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองจำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
3. เพื่อหาตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนที่บ้านได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามจุดหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ปีการศึกษา 2549 มีจำนวนนักเรียน 2,061 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ปีการศึกษา 2549 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ ; และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan. 1970 : 608) ได้จำนวนผู้ปกครองขั้นต่ำจำนวน 327 คน ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร โดยใช้ระดับชั้นเรียนของนักเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งสิ้นจำนวน 360 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น

2.1.1 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ

2.1.1.1 ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1.1.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรืออนุปริญญา

2.1.1.3 ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

2.1.2 อาชีพ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.1.2.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2.1.2.2 ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร

2.1.2.3 รับจ้าง/อื่นๆ

2.1.3 ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง แบ่งเป็น 2 ช่วงชั้น

2.1.3.1 ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

2.1.3.2 ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

2.1.4 สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

2.1.4.1 อยู่กับบิดามารดา

2.1.4.2 อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ

2.1.5 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านความรับผิดชอบ

2.2.2 ด้านการควบคุมตนเอง

2.2.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้ปกครองนักเรียน** หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่ปกครองที่ดูแลอุปการะนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2549

2. **สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน** หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลซึ่งมีอยู่ในตัวตามสภาพของแต่ละบุคคล จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

2.1 **ระดับการศึกษา** หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

2.1.1 ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ป.4, ป.6, ป.7, ม.3 และ ม.ศ.3

2.1.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรืออนุปริญญา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรืออนุปริญญา ได้แก่ ม.ศ.5, ม.6, ป.วช., ป.วส., ป.กศ.สูง

2.1.3 ปริญญาตรี หรือสูงกว่า หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

2.2 **อาชีพ** หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองนักเรียนที่ทำรายได้หลักให้กับครอบครัว แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.2.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ได้แก่ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพในองค์กรของรัฐบาล หรือองค์กรที่รัฐบาลดำเนินการเป็นเจ้าของหรือถือหุ้นข้างมาก

2.2.2 ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร ได้แก่ การทำงานประจำที่เกี่ยวกับอาชีพค้าขาย หรือกิจการอย่างอื่นที่สำคัญที่ไม่ใช่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ เช่น ประกอบกิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือหัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่นที่เป็นการค้า หรือ การประกอบอาชีพในการใช้ที่ดินในการปลูกพืชต่าง ๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการป่าไม้

2.2.3 รับจ้าง/อื่น ๆ ได้แก่ การทำงานเพื่อรับค่าจ้างตอบแทน ซึ่งค่าตอบแทนจะเป็นรายวันหรือรายเดือน หรืออื่น ๆ ที่นอกเหนือจากข้อ 2.2.1 และข้อ 2.2.2

2.3 ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง หมายถึงช่วงชั้นที่นักเรียนในปกครองกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในปีการศึกษา 2549 แบ่งออกเป็น 2 ช่วงชั้นคือ

2.3.1 ช่วงชั้นที่ 3 หมายถึงนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

2.3.2 ช่วงชั้นที่ 4 หมายถึงนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

2.4 สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง หมายถึง การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว คือ บิดา มารดา ลูก และผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.4.1 อยู่กับบิดามารดา หมายถึง นักเรียนอยู่ร่วมกับบิดาและมารดา

2.4.2 อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ หมายถึง นักเรียนอยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ

2.5 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน หมายถึง วิธีการที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งทางวาจาและกิริยาท่าทางในลักษณะการอบรมสั่งสอนดูแลเอาใจใส่ ชี้แนะในเรื่องสุชนาถ การแต่งกาย การคบเพื่อน การศึกษาเล่าเรียน การทำการบ้าน และมารยาททั่วไป

3. การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนที่บ้านใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

3.1 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายด้วยความละเอียดรอบคอบ และกระทำด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เช่น ดูแลเสื้อผ้าของใช้ส่วนตัวของตนเอง ช่วยทำงานบ้านและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินด้วยตนเอง ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน แต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นและรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบต่อภาระการกระทำและการตัดสินใจของตนเอง

3.2 ด้านการควบคุมตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกด้วยการควบคุมอารมณ์และควบคุมตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีเหตุผลในการกระทำ มีความอดทน มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความรู้สึกในการแสดงพฤติกรรม เช่น หลีกเลี่ยงการขัดแย้งทะเลาะวิวาท รับฟังเหตุผลของผู้อื่น รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม พุดจาดี มีน้ำใจ ปฏิบัติตนตามคำสอนทางศาสนา และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

3.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในลักษณะเห็นด้วย คล้อยตาม ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นแบบแผนอยู่ในสังคมด้วยความเต็มใจ มิได้กระทำเพราะถูกบังคับหรือถูกลงโทษ การปฏิบัติตามกฎระเบียบเหล่านั้นเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาทั้งต่อหน้าและลับหลัง และมีความเชื่อว่าการปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่ถูกที่ดีแล้ว เช่น การปฏิบัติตามกฎจราจร การทิ้งขยะลงในที่รองรับ การเข้าคิวรอรับบริการ การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ การมีสัมมาคารวะ และมารยาททั่วไปในสังคม ตลอดจนมีความชื่นชมในบุคคลอื่นที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมว่าเป็นผู้ที่มีส่วนจรรโลงสังคมให้สงบสุขเรียบร้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกรอบแนวความคิด ดังนี้

1. การมีวินัยในตนเอง ได้ศึกษาจากแนวคิดของบาร์ค (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 :19 ; อ้างอิงจาก Baruch. 1949 : 4-5) ออซูเบล (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 :19 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968 : 459-460) ฌ็องฌูพร สตาบอร์น (2540 :17-18) สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 20) ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี (2546 : 29) คุณากร ศรีคง (2547 : 43) ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักเรียนจากการประมวลคุณลักษณะของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน และเลือกที่จะศึกษาวินัยในตนเองที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาปัจจุบันในโรงเรียน โดยการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มที่เกี่ยวข้อ (Focus group) ของคณะกรรมการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน หัวหน้าระดับทุกระดับ โดยกำหนดที่จะศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักเรียนใน 3 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

2. สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรด้านบุคคลซึ่งเป็นสถานภาพของผู้ปกครอง ดังนี้

2.1 ระดับการศึกษา จากการวิจัยของ สุวัช พานิชวงษ์ (2546 : 39) ที่กล่าวว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้นหมายความว่า ผู้ที่มี

ความรู้ความสามารถสูงจะให้ความสำคัญต่อส่วนรวมสูงกว่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่ำ และจากการวิจัยของ วีรวรรณ วรสุข (2540 : 122) พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพฤติดังกล่าวระเบียบแตกต่างกัน

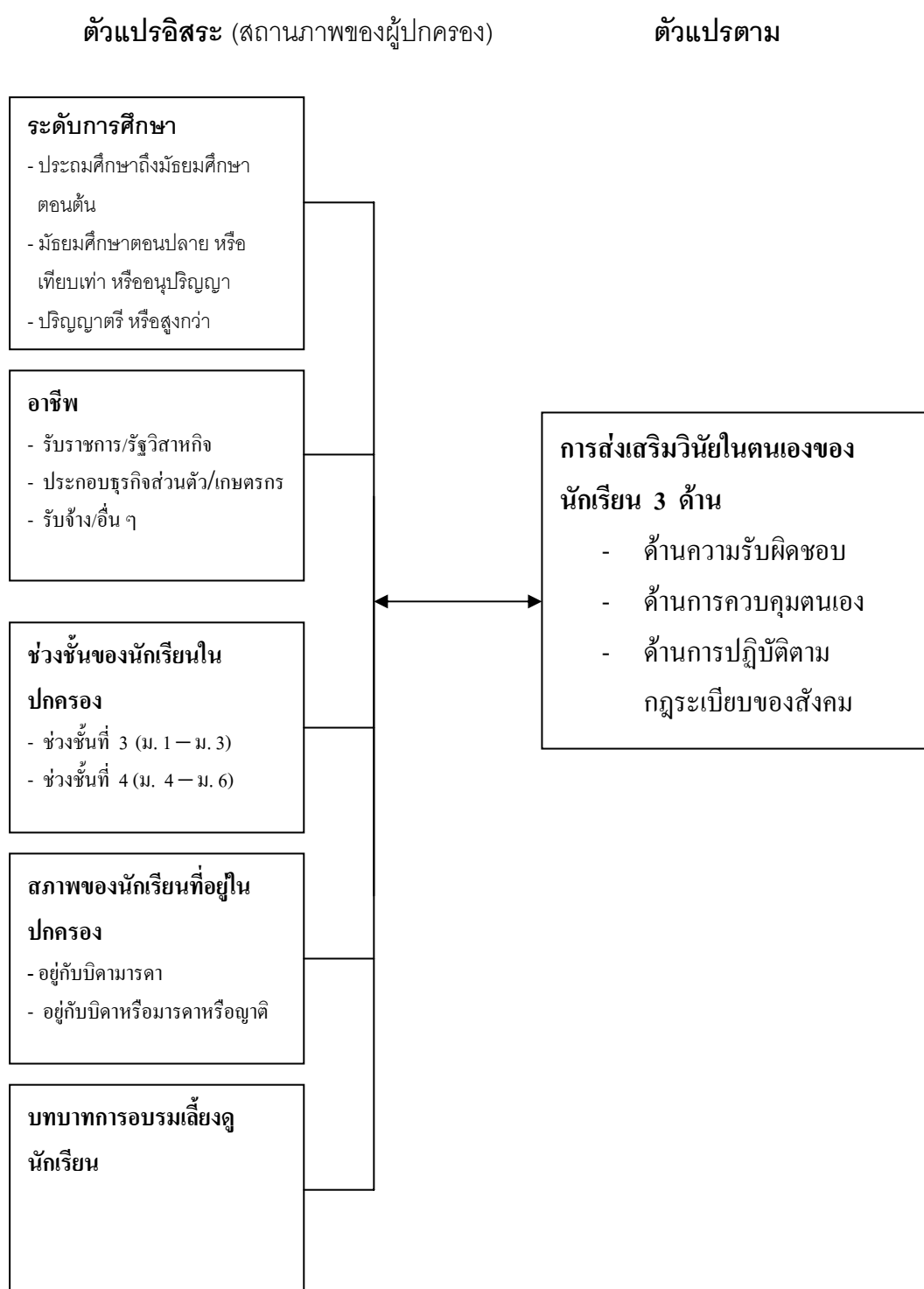
2.2 อาชีพ จากการวิจัยของ วีรวรรณ วรสุข (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติดังกล่าวระเบียบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการประพฤติดังกล่าวระเบียบวินัยประเภทไม่รุนแรง และประเภทรุนแรงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง ไวส์เฟลด์ (คุณากร ศรีคง. 2547 : 51 ; อ้างอิงจาก Weisfeld. 1974 : 1990 B) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของเด็ก พบว่า บิดา มารดามีแนวโน้มในการที่จะควบคุมเด็กมากขึ้น เมื่อโตขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า ระดับอายุหรือระดับชั้นเรียนมีผลต่อความมีวินัยแตกต่างกันด้วย

2.4 สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง จากการวิจัยของ วีรวรรณ วรสุข (2540 : 22) กล่าวว่า นักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพการอยู่ร่วมกันแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพฤติดังกล่าวระเบียบ ทั้งประเภทรุนแรงและประเภทไม่รุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน ได้ศึกษาจากแนวคิดของ สินีนาฏ สุทธิจินดา (2543 : 31) ที่กล่าวว่า การพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องทำตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเด็กควรได้รับความอบอุ่นในครอบครัว อันเป็นการสนองตอบความต้องการของเขา และทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางอารมณ์อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้แรงจูงใจทางจริยธรรมมาเป็นแนวเสริมในการควบคุมตนเองหรือในการเกิดวินัยในตนเองอย่างมั่นคง

กรอบแนวคิดการวิจัยนำเสนอตามภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ผู้ปกครองส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม อยู่ในระดับปานกลาง
2. สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนที่จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
3. มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหาวิทยาลัย ปทุมธานี
2. แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
3. วินัยในตนเอง
 - 3.1 ความหมายของวินัยในตนเอง
 - 3.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง
 - 3.3 คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง
 - 3.4 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง
 - 3.5 การส่งเสริมวินัยในตนเอง
 - 3.6 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง
 - 3.6.1 ความรับผิดชอบ
 - 3.6.2 การควบคุมตนเอง
 - 3.6.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ
 - 4.1 ระดับการศึกษา
 - 4.2 อาชีพ
 - 4.3 ระดับช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง
 - 4.4 สภาพครอบครัว
 - 4.5 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

1.1 ประวัติของโรงเรียน

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี อักษรย่อ นมร. ส.ก.ป. เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) แบบสหศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 45 หมู่ 9 ตำบลพืชอุดม อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12150 โดย นายสมหมาย แก้วสวัสดิ์ กรรมการผู้จัดการบริษัทวัดตอเรียปาร์ค จำกัด บริจาคที่ดินจำนวน 20 ไร่ ให้แก่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขณะนั้น นายโกวิท วรพิพัฒน์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสามัญศึกษา รับมอบที่ดินแล้วได้หารือกับ นายสุทธิ เพ็งปาน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้ตกลงรับสมัครนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2535 เป็นปีที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ มีพระชนมายุครบ 60 พรรษา นายสุทธิ เพ็งปาน ได้มอบหมายให้ นายผจง อุบลเลิศ เป็นผู้ประสานงานการรับสมัครนักเรียนรุ่นแรก และเป็นผู้บริหารคนแรก โดยได้รับประกาศตั้งเป็นโรงเรียน ตามโครงการเฉลิมพระเกียรติรุ่นแรก เพื่อถวายเป็นราชสักการะแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และเป็นโรงเรียนจุดสัปดาห์ให้นักเรียนในเขตรอบนอกกรุงเทพมหานคร และ ปริมาณพลเข้าไปเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนใน

ในปีแรกที่เปิดทำการเรียนการสอนมีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 342 คน เป็นนักเรียนชาย 184 คน นักเรียนหญิง 158 คน มีครูประจำการ 7 คน ครูจ้างสอน 2 คน นักการภารโรง 2 คน ต่อมาในเดือนมิถุนายน 2535 โรงเรียนได้รับพระราชทาน พระราชานุญาต ให้ใช้ชื่อนำหน้าชื่อโรงเรียนว่า “นวมินทราชินูทิศ” ตามหนังสือสำนัก ราชเลขาธิการ ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2535

1.2 สัญลักษณ์ของโรงเรียน

พระพุทธรูปประจำโรงเรียน หลวงพ่อสวนกุหลาบ

ตราประจำโรงเรียน เป็นตราของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เป็นรูปหนังสือ มีไม้บรรทัด ดินสอ ปากกาคั่นอยู่ หน้าปกหนังสือมีจุลมงกุฎหรือพระเกี้ยวยอดและอักษรย่อ จ.ป.ร. ด้านขวาของ หนังสือมีชื่อกุหลาบและมุมซ้ายล่างของหนังสือมีรูปปั้นผูกช่อกุหลาบ ซึ่งมีตัวหนังสือว่า โรงเรียนหลวง สวนกุหลาบ

อักษรย่อของโรงเรียน นมร.ส.ก.ป.

ปรัชญาโรงเรียน “สุริชาโน ภว โหติ” แปลว่า “ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ”

สีประจำโรงเรียน ชมพู – ฟ้าย

ต้นไม้ประจำโรงเรียนคือ ต้นอินทนิลน้ำ

เพลงประจำโรงเรียนคือ เพลงบรรดาเรา

เพลงเชียร์ประจำโรงเรียน คือ เพลงสิ่งาม

1.3 ข้อมูลทั่วไป

ในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนเปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 2,061 คน ครูประจำการ 71 คน ครูจ้างสอน 13 คน ครูต่างประเทศ 4 คน ลูกจ้างประจำ 2 คน พนักงานขับรถ 2 คน ลูกจ้างชั่วคราว 6 คน พนักงานทำความสะอาด 6 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2549)

1.4 เกียรติประวัติของโรงเรียน

โรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศกองลูกเสือดีเด่น จังหวัดปทุมธานี จากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันลีดเดอร์และกองเชียร์ ในการแข่งขันกรีฑาเยาวชนชิงชนะเลิศแห่งเอเชีย ครั้งที่ 10

ผู้บริหารโรงเรียนได้รับโล่รางวัลครูครูสภาอำเภอลำลูกกาดีเด่น เสมาทองคำ จังหวัดปทุมธานี ผู้พัฒนาคุณภาพจรรยาบรรณในวิชาชีพดีเด่น และโล่รางวัลเพชรแผ่นดิน สาขาผู้บริหารดีเด่น

ครูได้รับคัดเลือกเป็นครูต้นแบบ จำนวน 2 คน และเป็นครูแกนนำ จำนวน 61 คน

นักเรียนรับรางวัลชนะเลิศฟุตบอลชิงถ้วยพระราชทานจาก พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ฟุตบอล กทม.ลีก เขตหนองจอก ฟุตบอลรายการเจาะสนามจูเนียร์ ฟุตบอลนักเรียนจังหวัดปทุมธานี (แผนกกลยุทธ์การจัดการศึกษา. 2548 : 13 -14)

1.5 การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 ที่กำหนดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา มาตรา 21 ได้กำหนดโครงสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อความร่วมมือในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเรื่องยาเสพติดในชุมชน และโรงเรียน

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้ดำเนินการจัดทำโครงการ ประสานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ

จัดการศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง มีคุณธรรมและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข บทบาทของผู้ปกครองเครือข่าย มีดังนี้

(โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี 2548 : 19)

1. เสนอแนวคิด นโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. เสนอความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
3. ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. สนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาดูงานวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ของนักเรียนและการสืบสานวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
6. สร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานระหว่างภาครัฐ องค์กรเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
7. สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
8. ช่วยกันสอดส่องดูแลความประพฤตินักเรียน

2. แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือการให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาไว้ในหลายมาตรา ที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข (มาตรา 6) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ (มาตรา 22) การให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้กับบิดามารดา ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24 (6)) นอกจากนี้ผู้แทนผู้ปกครองสามารถร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา (มาตรา 40) รวมถึง การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อ

การศึกษา (มาตรา 58 (2)) อันเป็นการเอื้อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาได้หลายรูปแบบ

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดที่น่าสนใจ ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

วิจิตร ศรีสอ้าน (2543 : 21) กล่าวถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ว่าเป็นกฎหมายการศึกษาที่ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตและให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งหมายความว่า เป็นการศึกษาสำหรับทุกคนและทุกคนมีบทบาทรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกัน “Education for all และ All for education “ (มาตรา 8 (2) มาตรา 11 และ มาตรา 12)

รุ่ง แก้วแดง (2543 : 38) กล่าวถึงความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาว่า จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุน และส่งเสริม เพราะการศึกษาไม่ใช่หน้าที่เฉพาะของกระทรวงศึกษาธิการ หรือของโรงเรียนและครูแต่ฝ่ายเดียว การศึกษาเป็นเรื่องของคนทุกคน การให้ประชาชนมีส่วนร่วม จึงมีความสำคัญและเป็นจุดเน้นของความสำเร็จ การจัดการศึกษาในอดีตที่ผูกขาดการจัดการศึกษาไว้ที่โรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจว่าการศึกษาคือการไปโรงเรียนเท่านั้น จึงละเลยบทบาทของครอบครัว สถาบันศาสนา ชุมชน ฯลฯ ในเรื่องการจัดการศึกษา หลักสูตรการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชน เพราะประชาชนไม่มีส่วนในการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการเรียนการสอน

อุทัย บุญประเสริฐ (2543 : 183) ได้กล่าวว่า การศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างเหมาะสม รวดเร็ว ทันการ ต้องให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการตนเอง ต้องปรับกระบวนการบริหารจัดการไปสู่แบบที่ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วม (Participative Administration) และผู้บริหารต้องพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

จากแนวคิดในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ของนักการศึกษาที่กล่าวข้างต้น เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริม และรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมและประเทศชาติ

3. วินัยในตนเอง

วินัยในตนเอง เป็นสิ่งจำเป็นต้องสร้างให้เกิดในตัวนักเรียน ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีต่อตนเองและส่วนรวม

3.1 ความหมายของวินัยในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

กรมวิชาการ (2541 : 39) ได้กำหนดความหมายของวินัย คือ โครงสร้างของความเป็นคน Control สิ่งที่ดีจะได้ไม่ต้องเสียหายเพราะความไม่ดี ซึ่งเป็นสิ่งตรงกันข้าม รู้จักขอบเขตของตนเอง เอาชนะอะไรก็ได้แต่อย่าทำให้เอาชนะตนเองและผู้อื่น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 3) ได้ให้ความหมายความมีวินัย คือ คุณลักษณะจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกาของสังคม เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและของส่วนรวม

อิงลิช ; และอิงลิช (สินีนากู สุทธจินดา. 2543 : 16 ; อ้างอิงจาก English ; & English. 1958 : 487) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักบังคับหรือควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นแรงกระตุ้น หรือเป็นการเสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมที่มีเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

สินีนากู สุทธจินดา (2543 : 16) ได้ให้ความหมายวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงาม แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคตและจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

วินเซนต์ (อิติมา จักรเพชร. 2544 : 10 ; อ้างอิงจาก Vincent. 1961 : 42-43) กล่าวว่า วินัยในตนเอง คือการที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งหมายถึง การที่บุคคลนั้นกระทำการสิ่งที่ไม่อยากทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของบุคคลอื่น ๆ ได้รับการตอบสนองหรือกระทำในสิ่งอันเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวังไว้ มีค่านิยมที่ดีงาม ปฏิบัติตนตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม อยู่ในระเบียบข้อบังคับ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น

3.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของความสำคัญของวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533 : 228) ได้กล่าวว่า วินัยมีความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศในการเรียน ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเล่าเรียนของนักศึกษา หากห้องเรียนขาดระเบียบวินัยย่อมจะทำให้โรงเรียนหรือห้องเรียนกลายเป็นอาณาจักรแห่งความวุ่นวายไปในที่สุด

กิตติพงษ์ วรจำปา (2536 : 21) ได้กล่าวว่า วินัยเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเอง และเคารพต่อกฎหมายของบ้านเมืองอันจะเป็นผลดีต่อความเจริญของประเทศชาติ วินัยยังมีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ส่งเสริมให้คนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ชฎิลรัตน์ อัครวิวัฒน์พงศ์. 2537 : 10 ; อ้างอิงจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 21) ความสำคัญของวินัยในตนเอง มีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม ที่เหมาะที่ควรให้นักศึกษาได้ประพฤติปฏิบัติ
 2. เป็นการเตรียมนักศึกษาให้เป็นพลเมืองดี สามารถปกครองตนเองได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
 3. เป็นการรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิของโรงเรียน ให้สมกับเป็นสถาบันการศึกษา
- เพค (กฤษณี ภูพัฒน์. 2538 : 7 ; อ้างอิงจาก Peck. 1958 : 247-250) ได้ศึกษาและพบว่า การที่เด็กมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้นอยู่กับการส่งเสริมด้านวินัย จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ พบว่า ความใส่ใจซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่กับลูก การให้ความรักของพ่อแม่เป็นการส่งเสริมวินัยที่ได้ผลทำให้เด็กมีการควบคุมจากภายในอย่างแท้จริง

กฤษณี ภูพัฒน์ (2538 : 8) ได้กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริมเนื่องจากเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 20) กล่าวว่า นักจิตวิทยาและนักสังคมนิยม เชื่อว่าวินัยมีพื้นฐานมาจากวัยแรกขงชีวิตมีการเรียนรู้ การเลียนแบบและฝึกฝนจากบุคคล และสังคมที่แวดล้อมไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องจนเกิดการซึมซับคุณธรรมขึ้นภายใน ทำให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคล คนส่วนมากเห็นว่า วินัยเกิดจากการดูแล ควบคุมในระยะแรกที่เด็กยังเยาว์ การกระทำเป็นแบบอย่างที่ดีและการแนะนำบอกกล่าวด้วยเหตุผล โดยไม่รู้สึกรว่าถูกบังคับนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อสร้างความเคยชินที่ดีและเกิดความเต็มใจ

ที่จะปฏิบัติตาม ส่วนมากการใช้วินัยภายนอกมักเกิดในลักษณะของภาวะจำยอม เกรงกลัวอำนาจ และการลงโทษ มักถูกควบคุมให้ปฏิบัติหรือเสริมแรง เช่น ให้รางวัลหรือลงโทษ ทำให้เด็กตกอยู่ในภาวะจำใจไม่เต็มใจ เมื่อเด็กเริ่มมีเหตุผลสามารถเข้าใจผลของการกระทำที่เกิดขึ้นและรู้จักคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นและประโยชน์สุขของส่วนรวม การพัฒนาวินัยโดยใช้เหตุผลให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลง กฎเกณฑ์หรือระบบระเบียบและช่วยกันดูแลให้ปฏิบัติตามข้อตกลงเหล่านั้น เพื่อความสงบสุขจะช่วยฝึกให้เด็กควบคุมตนเองเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม นับว่าเป็นการพัฒนาวินัยในตนเองที่ทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2541 : 61) ได้กล่าวว่า วินัยคือ สมรรถภาพในการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามความประสงค์ ซึ่งหมายความว่าต้องควบคุมกาย วาจา ใจ และพฤติกรรมทั้งหมดของคนให้ดำรงอยู่ หรือให้เคลื่อนไหวอย่างมีวินัยหรือมีแบบแผนที่เหมาะสมที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

ไพโรจน์ สมงาม (2541 : 22) ได้กล่าวว่า วินัยมีความสำคัญ คนต้องมีวินัย ถ้าไม่มีวินัยจะเป็นคนป่าเถื่อน ไม่มีการศึกษา ไม่มีระเบียบ แต่มีแค่สัญชาตญาณ วินัยมาพร้อมกับคน คือในตัวคนนี้มีกลไกของความมีวินัยอยู่แล้ว คนจะปฏิบัติตามวินัยเท่านั้น ซึ่งวินัยต่อกฎของความเป็นมนุษย์และมนุษย์รู้จักดี รู้จักชั่ว รู้จักถูก รู้จักผิด

จากความสำคัญของวินัยในตนเองดังกล่าว สรุปได้ว่า ความสำคัญของวินัยในตนเองหมายถึง พฤติกรรมที่ได้รับจากการมีวินัย ซึ่งจะช่วยให้เกิดระเบียบขึ้นในตนเอง ลดความขัดแย้งกับผู้อื่น เกิดความสามัคคี ควบคุมดูแลตนเองได้ดีขึ้นช่วยนำไปสู่การทำความดี เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเกิดขึ้นในตนเองและเป็นเครื่องมือปลูกฝังสิ่งที่ดีงามที่เหมาะสมที่ควรให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองที่ดี

3.3 คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของประชากร ซึ่งการพัฒนาประเทศให้ลุล่วงดังเป้าหมายนั้น สิ่งสำคัญที่สุดจะต้องพัฒนาคุณภาพประชากรให้เป็นบุคคลที่มีวินัยในตนเอง และการปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน จึงเป็นการพัฒนาบุคคลที่จำเป็นยิ่ง มีนักการศึกษาและผู้วิจัยได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัยไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอก หรือวินัยในตนเองย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัวเมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีย่อม

เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ ถ้าที่จะเรียนรู้และปรับตัวในสิ่งใหม่ ๆ อันจะเป็นกำลังที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป

2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ร่วมกัน เช่น การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพและไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามประเพณีแบบแผนปฏิบัติของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีการดำเนินงานทางภาคธุรกิจอย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้น การมีวินัยตรงต่อเวลาจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้น การมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในการดำเนินธุรกิจก็มีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล และการหมั่นตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐบาลอย่างใกล้ชิดด้วยความตระหนักในหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้เป็นวินัยในตนเองที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนการเมืองของประเทศเป็นไปได้อย่างง่ายดาย

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540 : 21) กล่าวว่าวินัยในตนเอง เป็นเป้าหมายที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก คงอยู่และพัฒนาขึ้นไปในระดับเยาวชน และติดตัวไปจนตลอดชีวิต เพราะว่า วินัยนั้นเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคมให้ยึดถือ และประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน เพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม หากปราศจากวินัยแล้วการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็จะวุ่นวายสับสนเนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกันในทุกด้าน แต่หากบุคคลในสังคมมีวินัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจของตนเอง คือวินัยในตนเอง ก็จะทำให้บุคคลนั้นทำอะไรด้วยความมีเหตุผล มีความอดทน สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีความเชื่อมั่นในการทำความดี ปฏิบัติตามกฎหมาย สังคมและหมู่คณะ และเป็นผู้ที่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้ตนเองสามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุขแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

โครว์ ; และโครว์ (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 34 ; อ้างอิงจาก Crow ; & Crow. 1962 : 398) อธิบายไว้ว่า การสร้างวินัยในตนเองแก่เด็กจะเป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมของสังคมของเขา เพื่อให้มีพฤติกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วย การสร้างวินัยในตนเองจะช่วยให้เขาได้กระทำการที่สังคมยอมรับ เพื่อเขาจะได้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาก็จะรู้สึกพอใจด้วยเช่นกัน

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 35) กล่าวว่า วินัยจะช่วยกำหนดทิศทางให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ถ้าหากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็ย่อมจะวุ่นวายสับสน เพราะแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ทั้งในระดับการศึกษา ความรู้ จิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และความต้องการในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันถ้าคนในสังคมนั้น ๆ มีวินัยในตนเองจะทำให้บุคคลนั้นมีความประพฤติที่มีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์และเป็นผู้มีจริยธรรมซึ่งจะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กหรือเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้เด็กหรือเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตของตนอย่างถูกต้องมีเหตุผลและเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมที่ตนอยู่และยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

อชอุเบล (ธิติมา จักรเพชร. 2544 : 19 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1965) กล่าวว่า การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยในตนเองซึ่งเป็นวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมีลักษณะดังนี้

1. เรียนรู้มาตรฐานการกระทำหรือความประพฤติที่สังคมยอมรับ
2. มีวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี เช่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอดทนต่อความคับข้องใจได้
3. มีมโนธรรมที่ดี มีศีลธรรม
4. มีความปลอดภัยทางอารมณ์

จากการศึกษาคูณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง หมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีวินัยในตนเองซึ่งจะทำให้สามารถปรับพฤติกรรมในการแสดงออกให้ดีขึ้น มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าแสดงออก มีความซื่อสัตย์ มีเหตุผล อดทน พึ่งตนเองได้ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้ดี สามารถพัฒนาสังคมให้ดียิ่งขึ้น และยังเกิดมโนธรรมและศีลธรรมกับตนเอง

3.4 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง เชื่อว่าการเกิดวินัยแห่งตนของบุคคลจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดาหรือผู้เลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งสินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 20-23) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง โดยยึดแนวทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer) ซึ่งว่าด้วยกำเนิดของการควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเองและทฤษฎีของเพค ; และ แฮวริคเฮิสต์ (Peck ; & Havighurst) ซึ่งว่าด้วยพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเอง โดยยึดการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกเป็นหลัก ซึ่งมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer) การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูอันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเองหรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ได้อธิบายว่า ทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับและมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารกหรือเด็ก คือบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูซึ่งเป็นผู้ที่บำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ให้ดื่มนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้ปัดให้ ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุข ความรู้สึกของทารกนี้จะรุนแรงมากและติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุขนั้นสิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุกครั้งก็คือ การปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก การบำบัดความต้องการของเด็กกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเป็นสิ่งที่ควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็กจึงถ่ายทอดมายังบิดามารดา ทำให้การปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก่อให้เกิดความพอใจและความสุขแก่เด็กได้ เด็กจึงเกิดความรักและพอใจในบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งเมาเรอร์เชื่อว่าการรักและพอใจบิดามารดานั้นจะต้องเกิดจากการเรียนรู้เช่นนี้โดยมีความสุข ความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อน ถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวก็ไม่ได้กิน หรือได้กินนมไม่หิว เด็กก็จะไม่เกิดความรักพอใจ เด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตน นั่นก็คือ บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้เริ่มแรกของทารกหรือเด็กก็คือผู้เลี้ยงดูซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดาหรือผู้อื่นก็ได้

ความรักและความผูกพันของเด็กก็นำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ กล่าวคือ จากความรักและพอใจของเด็กที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึงทำให้เมื่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมีการอบรมสั่งสอนเด็กหรือมีการกระทำหรือพูดจาอย่างไรเด็กก็จะเกิดการทำตามหรือเลียนแบบคำพูด หรือการกระทำตามที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูสั่ง

สอน หรือตามที่เห็นบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูกระทำ ซึ่งการกระทำของเด็กเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความสุขความพอใจได้เอง อันเป็นลักษณะการให้รางวัลและชมเชยตนเองโดยบุคคลไม่ได้หวังผลจากภายนอก การเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนของเด็กจะทำทั้งทางที่ดีและไม่ดีเท่า ๆ กันตรงเท่าที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นผู้เลี้ยงดูชอบหรือเมื่อเด็กชอบหรือบ้างก็จะมีความสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจมาก่อน ความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ เมอเรอร์เชื่อว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุนิติภาวะทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุนิติภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในการโต้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรักและในการมีอารมณ์ต่าง ๆ ฯลฯ ส่วนผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือขาดการควบคุมตนเองก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำและกลายเป็นผู้ทำผิด กฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรหรือรังแกคนอื่นโอกาสที่จะแก้ไข

ดังนั้น จากทฤษฎีของเมอเรอร์การเกิดวินัยในตนเองนั้น พื้นฐานที่ดีคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดา โดยมีความรัก ความห่วงใยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนเพื่อเติบโตขึ้นและพัฒนาขึ้นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจิตสำนึกนั้นจะแสดงพฤติกรรมที่ดีงามสืบต่อไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเองของเพค ; และแฮวิกเฮิสต์

(Peck ; & Havighurst) เชื่อว่าการควบคุมของอีโก (Ego-Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก (Super Ego-Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎีทั้งสองเห็นว่าพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกในระดับที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังการมีวินัยในตนเอง หรือการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่ต่างระดับกัน ดังนั้น นักทฤษฎีทั้งสองจึงได้จำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภทดังนี้คือ

2.1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยที่ไม่เรียนรู้ที่จะให้แกผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และจะกระทำการต่าง ๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง และเป็นผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก

2.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้น้อย แต่พลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้จะยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงจังจะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้ เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและในคนบางประเภทจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต

2.3 พวกคล้ายตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้น้อยเหมือนคน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมากกว่า คืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลัก และคล้ายตามผู้อื่นโดยไม่ต้องไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้มีวินัยในตนเองระดับปานกลางแต่ไม่แน่นอน

2.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Conscientious Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมาก จนเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเองจะเป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยมและปทัสถานของสังคม เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลประเภทนี้จะทำตามกฎอย่างเคร่งครัดโดยเห็นว่ากฎเกณฑ์นั้นเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ บุคคลประเภทนี้จะเป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่ายแต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

2.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Altruistic Person) คือ บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกมากและพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกก็มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผลโดยเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุผลมิได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มในสังคมหรืออยู่ใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงมากจะเป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคมแต่นักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสุดของมนุษย์

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเองของเพคและแอสคเอดส์ทำให้สามารถแยกบุคคลออกมาแต่ละประเภทได้ ซึ่งทำให้รู้ว่าในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังการมีวินัยในตนเองหรือการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่ต่างระดับกัน โดยทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแอสคเอดส์ได้สานต่อพัฒนาการของวินัยแห่งตน โดยทฤษฎีทั้งสองนี้สอดคล้องกันเป็นอย่างดี และจากทฤษฎีพัฒนาการแห่งตนและทฤษฎีแรงจูงใจในทางจริยธรรม เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการมีวินัยในตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ และทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแอสคเอดส์ จะเห็นความสอดคล้องกันของทฤษฎีทั้งสอง นั่นก็คือทฤษฎีของเมาเรอร์จะแสดงให้เห็นว่า การวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองจะเริ่มมาจากการเลี้ยงดูทารกจนเกิดความผูกพันกัน และเด็กเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนของผู้เลี้ยงดู หรือเลียนแบบพฤติกรรมของผู้เลี้ยงดู เด็กจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนกลายเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ซึ่งทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแอสคเอดส์จะแสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กเติบโตมาแล้วจะได้รับประสบการณ์ และความรู้ทางจริยธรรมจากสังคม และรับเข้าไปจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิดวินัยในตนเอง จึงสามารถสรุปได้ว่า กำเนิดของวินัยในตนเองมีที่มาตั้งแต่วัยทารก และจะค่อย ๆ สะสมประสบการณ์ การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครอบครัวและสังคมมาพัฒนาจนกลายเป็นพลังควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม คือเป็นผู้บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์

3.5 การส่งเสริมวินัยในตนเอง

การที่จะให้บุคคลมีวินัยในตนเองนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการส่งเสริมวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น การส่งเสริมวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้มีส่วนในการพัฒนาตนเองและสังคม ซึ่งนักการศึกษาและนักวิจัยได้สรุปไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2537 : 12) ได้ให้แนวทางในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่มีการผ่อนคลาย
2. ให้โอกาสเด็กริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ
3. สนับสนุนให้เด็กมีโอกาสและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
4. เปิดโอกาสให้เด็กช่วยกันสร้างข้อตกลง
5. แสดงความชื่นชมเมื่อเด็กปฏิบัติตามข้อตกลง ให้กำลังใจและช่วยเหลือเด็กที่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลง
6. ทบทวนสิ่งที่เด็กกระทำ โดยการถามหรือชมเชย

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540 : 27) กล่าวว่า การเสริมสร้างวินัยในตนเองให้เยาวชนควรเป็นวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความเต็มใจมากกว่าวินัยที่มีรากฐานมาจากคำสั่งการบังคับหรือการลงโทษ และควรได้รับการฝึกให้มีขึ้นตั้งแต่วัยเยาว์เป็นต้นไป

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 80-81) กล่าวถึงหลักของการสร้างวินัยให้กับเด็กดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีกับเด็ก การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามในการสร้างด้วยการใช้สัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ฝึกเด็กให้รู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ให้กำลังใจเมื่อเด็กทำถูกต้องและชมเชย ใช้วิธีการชักจูงให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าการบังคับ โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจของเด็ก และความสามารถของเด็กในการพัฒนาตามระดับอายุ การสอนวินัยเด็กด้วยความรักและให้สิ่งที่ดีที่สุดกับเด็กจะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีกับการมีวินัย

2. ให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อเด็กเล่นกับเพื่อน หรือมีปัญหาในการเล่น เด็กควรได้รู้ว่าทำไมต้องมีวินัย พฤติกรรมใดที่ยอมรับได้ และพฤติกรรมใดที่ผิด เมื่อผิดแล้วต้องแก้ไขเพราะหากเกิดขึ้นซ้ำอีกแล้วไปแก้ไขจะทำให้เด็กคับข้องใจ

3. สร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายด้วยการติดตามให้ข้อมูลป้อนกลับ ชี้แนะ ไม่ติหรือว่ากล่าวเด็กให้เสียใจ ไม่เปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่นให้เด็กรู้สึกเป็นปมด้อย แต่ประเมินให้เด็กเห็นถึงการพัฒนาพฤติกรรมของตนและข้อควรต้องแก้ไข

4. ให้การยกย่องชมเชยในทันทีที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี อย่าพูดสิ่งที่ไกลตัวเด็กไม่เข้าใจ เช่น ทำดีไปเถอะ โตขึ้นแล้วจะดีเอง เด็กไม่ทราบหรือใช้คำยากเด็กจะไม่เข้าใจ เช่น คนดีเป็นคนเก่ง เป็นต้น ในขณะที่ฝึกเด็ก เด็กอาจจะดื้อรั้นบ้าง เอาแต่ใจตนเองบ้างต้องให้อภัยอย่าเอาแต่ใจตนเอง

5. การฝึกวินัยต้องสม่ำเสมอ เราไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กได้ในทันทีทันใด ต้องฝึกซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กซึมซับไปเป็นนิสัย เมื่อผิดต้องลงโทษทันทีเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าเด็กทำดีต้องชมเชย

สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ (2542 : 45) ในการส่งเสริมวินัยในตนเอง ผู้ปกครองสามารถให้การส่งเสริมได้ ดังนี้

1. ความแน่นอนสม่ำเสมอ โดยกำหนดกิจวัตรประจำวันให้เด็กทำอย่างสบายใจ และรู้กำหนดการของตัวเองล่วงหน้า เช่น รู้กำหนดการกินข้าว อาบน้ำ เล่น นอน การตั้งเกณฑ์ต้องมีความสำคัญและเด็กทำตามได้ เด็กต้องรู้ว่าผู้ใหญ่ต้องการอะไรจากตน เพื่อตัดสินใจได้แน่นอน

2. ชมเชยให้กำลังใจ เด็กต้องการกำลังใจ ความสนใจ การยอมรับจากผู้ใหญ่ ให้คำชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมดี

3. ทำเป็นตัวอย่าง เด็กจะเลียนแบบสิ่งรอบตัว จึงควรทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็น
4. ให้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ เด็กมีความแตกต่างทั้งทางร่างกายและจิตใจ ขึ้นกับเวลาและสถานการณ์ ก่อนจะใช้วินัยกับเด็กต้องดูว่าเด็กหิว เหนื่อย ป่วย หรือเด็กเล็กเกินไปกว่าที่จะเป็นไปตามความคาดหวัง

5. การลงโทษ เพื่อให้เกิดวินัยในตนเองอาจทำได้หากพูดชี้แจงหรือทำวิธีต่าง ๆ ไม่สามารถแก้ไขได้ก็ต้องมีการลงโทษ แต่ไม่รุนแรง เช่น การไม่ยอมรับในสิ่งที่เด็กทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง การงดปฏิบัติบางอย่าง หรืองดสิทธิบางประการ การจำกัดบริเวณหรือไม่พูดด้วยระยะเวลาหนึ่งจนกว่าเด็กจะมีพฤติกรรมดีขึ้น

มุสเซน ; และคนอื่น ๆ (สินีนากู สุทธจินดา. 2543 : 30 ; อ้างอิงจาก Mussen ; & Others. 1969 : 513-514) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนานิสัยในตนเองว่า ถ้าต้องการให้การพัฒนานิสัยในตนเองได้ผลตามต้องการบิดามารดาควรจะใช้วิธีวางเป้าหมายระยะยาว โดยมุ่งให้เด็กยอมรับค่านิยมต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจของเด็กด้วยการให้เหตุผล ให้ความรักแก่เด็ก เนื่องจากการพัฒนานิสัยในตนเองเป็นการฝึกให้เด็กแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี บิดามารดาไม่ควรควบคุมเลยเด็กจะไม่สามารถที่จะเรียนรู้ค่านิยมมาตรฐานของสังคมและพฤติกรรมในทางที่ดีได้ แต่ถ้าบิดามารดาควบคุมมากเกินไปก็จะมีผลทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ขาดความสามารถในการปกครองตนเองและไม่เชื่อถือตนเอง แต่ก็ยังมีโอกาสจะรับค่านิยมและคุณธรรมจากบิดามารดามากกว่าลูกที่บิดามารดาตามใจ บิดามารดาจึงควรใช้เหตุผลและควบคุมพฤติกรรมเด็กอย่างพอดี

วาเลต (สินีนากู สุทธจินดา. 2543 : 31 ; อ้างอิงจาก Valett. 1986 : 109) ได้เสนอวิธีการที่จะพัฒนาการฝึกระเบียบวินัยของเด็กลงในหนังสือชื่อว่า “Effective Discipline : 10 Steps to Successful Performances” เพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงการอบรมด้านวินัยของเด็ก ๆ และวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้ประสบผลสำเร็จทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน กระบวนการดังกล่าวมี 10 ขั้นตอนดังนี้

1. การทำความเข้าใจในประสิทธิภาพของวินัย
2. การพิจารณาความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. การกำหนดเป้าประสงค์และความคาดหวังในการปฏิบัติตามวินัย
4. การสร้างกฎเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามวินัย
5. การวางแผนและการคาดคะเนผลที่จะได้รับ
6. การให้คำปรึกษาหารือร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวินัยที่ได้วางแผนไว้
7. การบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ปฏิบัติตามวินัย
8. การให้รางวัลจากผลของการปฏิบัติตามวินัยที่ถูกต้อง

9. การแสดงให้เห็นผลของการไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้

10. การประเมินผลที่ได้ปฏิบัติตามทั้งหมดเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 31) กล่าวว่า การปลูกฝังส่งเสริมและพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้ถูกวิธี เพื่อสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีของบุคคลที่จะเป็นพลเมืองดี ซึ่งจำเป็นมากสำหรับทุกสังคม การพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องทำตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเด็กควรได้รับความอบอุ่นในครอบครัวอันเป็นการสนองตอบความต้องการของเขา และทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางอารมณ์อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้แรงจูงใจทางจริยธรรมมาเป็นแนวเสริมในการควบคุมตนเองหรือในการเกิดวินัยในตนเองอย่างมั่นคง ซึ่งการพัฒนาวินัยในตนเองนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายและทุกฝ่ายก็ควรจะเข้าใจหลักจิตวิทยาและวิธีการพัฒนาวินัยในตนเองให้ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ให้ถูกวิธีอันจะทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หลักสำคัญในการพัฒนาวินัยในตนเองนี้จะต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควร ไม่ใช่สิ่งที่เห็นผลทันตาแต่จะต้องค่อย ๆ พัฒนาวินัยดังกล่าวตามลำดับจึงจะทำให้เกิดผล ดังนั้นทุกฝ่ายจึงควรจะทำให้ความสนใจและลงมือปลูกฝังและพัฒนาวินัยในตนเองที่ถูกต้องแก่เด็ก

สุภักดิ์ ไหวหากิจ (2543 : 13) กล่าวว่าในการเสริมสร้างวินัยให้กับเด็กนั้นควรกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป และต้องมีความสม่ำเสมอมีการชมเชย ให้กำลังใจเมื่อเด็กประพฤติดี

ธิติมา จักรเพชร (2544 : 27) กล่าวว่าความมีวินัยในตนเองของเด็กนั้นจะเกิดขึ้นได้ครุมีบทบาทสำคัญในการช่วยสร้างวินัยในตนเองให้กับเด็ก โดยในการสร้างวินัยในตนเองให้กับเด็กนั้นจะต้องยึดทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองด้วยเสมอ เช่น สร้างกิจกรรมที่เด็กมีความชอบ ต้องการมาเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดความมีวินัยในตนเอง ไม่ใช่การบังคับให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ต้องการ และเมื่อเด็กตระหนักรู้ถึงความสำคัญของความมีวินัยในตนเองเด็กก็จะคงลักษณะของความมีวินัยในตนเองไว้เป็นลักษณะประจำตัวต่อไป ให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์สังคมต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นสรุปได้ว่า วินัยในตนเองเป็นวิธีการพัฒนาและสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองให้กับเด็ก โดยใช้หลักจิตวิทยาในการจูงใจมากกว่าการบังคับ สนับสนุนให้เด็กได้คิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ให้การยกย่องชมเชยในขณะที่เด็กปฏิบัติดี และต้องปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองเพื่อสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีมาให้กับตนเอง

3.6 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

ทศนีย์ อินทรบำรุง (2539 : 8) ได้สรุปว่าบุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีลักษณะและพฤติกรรม

ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความรู้สึกรับผิดชอบ
3. ความตั้งใจจริง
4. ความเป็นผู้นำ
5. ความมีเหตุผล
6. เคารพสิทธิของผู้อื่น
7. ความอดทน
8. มีความซื่อสัตย์
9. มีความตรงต่อเวลา
10. รู้จักกาลเทศะ
11. มีความขยันหมั่นเพียร
12. รู้จักเสียสละ
13. ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของห้องเรียนและกฎเกณฑ์ของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 3) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. สามารถควบคุมตนเองทางกาย วาจา ใจ รักความจริงไม่พูดปด
2. สามารถพึ่งพาตนเอง เช่น การรับผิดชอบในกิจวัตรประจำวัน
3. สามารถทำกิจกรรมหรืองานให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง
4. สามารถจัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
5. รู้จักรักษาสีของของตนเองและผู้อื่น
6. มีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา
7. ปฏิบัติตามข้อตกลงและกติกาได้อย่างถูกต้อง
8. แสดงความคิดเห็นของตนเอง อีกทั้งฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
9. เคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

บาร์ค (ณัฐพร สตาภรณ์. 2540 : 27 ; อ้างอิงจาก Baruch. 1949 : 4-5) สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความรับผิดชอบ
3. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

นักรู้พร สตาภรณ์ (2540 : 32) ได้สรุปว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเอง คือ ผู้ที่รู้ตัวตลอดเวลา ในการแสดงพฤติกรรมในลักษณะต่อไปนี้ คือ

1. การปฏิบัติตามระเบียบของสังคม
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบ
4. มีความตั้งใจจริง
5. ความเป็นผู้นำ
6. มีความอดทน

ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง (2540 : 37) ได้สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ดังนี้

1. ความมีระเบียบวินัย
2. ความรับผิดชอบ
3. ความขยันหมั่นเพียร
4. ความซื่อสัตย์สุจริต
5. ความอดทน
6. ความสามัคคี

วสัน ปูนผล (2542 : 13) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ตรงต่อเวลา
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. มีความรับผิดชอบ
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม

สมบุญรณ สิงห์คำป้อง (2542 : 38) ได้สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมการแสดงออก ดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความเป็นผู้นำ
3. มีความรับผิดชอบ
4. มีความตรงต่อเวลา
5. เคารพสิทธิของผู้อื่น
6. มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม
7. มีลักษณะมุ่งอนาคต
8. มีความซื่อสัตย์สุจริต
9. มีความขยันหมั่นเพียรและรู้จักเสียสละเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ออซูเบล (อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. 2542 :17 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968 : 459-460) เสนอว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. เชื้อมั่นในตนเอง
3. พึ่งพาตนเองได้
4. ควบคุมอารมณ์ได้
5. อุดทน

กมลนันท์ รังสยาร (2543 : 31) ได้สรุปคุณลักษณะของการที่พ่อแม่ให้คำแนะนำสั่งสอนจนทำให้มีพฤติกรรมที่ดี ได้แก่

1. การรักษาและควบคุมสติอารมณ์
2. สามารถตัดสินใจปัญหาได้
3. แสวงหาความรู้เพิ่มเติม
4. ความขยันหมั่นเพียร
5. การมีเหตุผล
6. การแบ่งปัน
7. ความอดทน
8. การเสียสละ
9. การตรงต่อเวลา
10. ความซื่อสัตย์
11. ความรับผิดชอบ

วิกินส์ (สินีนาว สุทธจินดา. 2543 :19 ; อ้างอิงจาก Wiggins. 1971 : 289) ได้อ้างถึงการศึกษาของโกซ์ (Gough) ซึ่งศึกษาถึงการควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเองและพบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบมาก
2. มีความวิตกกังวลน้อย
3. มีความอดทน
4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

สินีนาง สุทธจินดา (2543 : 20) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้มีวินัยในตนเองตามคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้คือ

1. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความตั้งใจจริง
4. สามารถควบคุมอารมณ์ได้
5. มีความอดทน
6. ตรงต่อเวลา
7. มีความรับผิดชอบ
8. ความเป็นผู้นำ

ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี (2546 : 29) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองที่ทำการศึกษไว้ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความรับผิดชอบ
3. การควบคุมตนเอง

คุณากร ศรีคง (2547 : 43) ได้สรุปคุณลักษณะของความมีวินัยในตนเอง ตามความถี่ที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
4. ความอดทน
5. ความตั้งใจจริง
6. ความเป็นผู้นำ

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองของนักการศึกษาและผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วนั้นมีความสอดคล้องกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองก็คือ ผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง โดยบุคคลนั้นจะต้องมีคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความตั้งใจจริง สามารถควบคุมตนเองได้ มีความอดทน ตรงต่อเวลา มีเหตุผล มีความเป็นผู้นำ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน ตามสภาพปัญหาในโรงเรียน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

3.6.1 ความรับผิดชอบ

การมีวินัยในตนเองนั้นสามารถับปฏิบัติกรรมในการแสดงออกให้เกิดการมีความรับผิดชอบเกิดขึ้นในตนเอง โดยมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียรละเอียดรอบคอบ เอาใจใส่ต่องาน เคารพระเบียบและยอมรับการกระทำของตนเอง โดยมีนักการศึกษาให้ความหมายความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

กรรณารณ์ ดวงแจ่มกาญจน์ (2541 : 34) สรุปว่าความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันและละเอียดรอบคอบเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามมุ่งหมาย และแม้ว่าผลงานที่ออกมาจะประสบกับความล้มเหลวก็ยอมรับผลแห่งการกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ

ฟังก์ ; และแวนแนลล์ (คานิ่ง อยู่เลิศ. 2541 :19 ; อ้างอิงจาก Funk ; & Wagnall. 1961 : 1073) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ สามารถจัดการกับการใช้จ่ายและทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถสนองต่อหน้าที่ ข้อตกลงตามที่ตั้งไว้ในอุดมคติ กฎของศีลธรรมและหลักธรรมอีกด้วย

ฟลิปโป (กรรณารณ์ ดวงแจ่มกาญจน์. 2541 : 32 ; อ้างอิงจาก Flippo. 1966 : 122) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ ความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

สมบุญร์ สิงห์คำป๋อง (2542 : 42) สรุปว่าความรับผิดชอบเป็นการยอมรับในการกระทำของตนเอง การยอมรับการกระทำด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเกิดผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะถูกหรือผิด ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น ความรับผิดชอบทำให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่

อมรรณ แก้วผ่อง (2542 : 65) สรุปว่าความรับผิดชอบ หมายถึงความสนใจ ความตั้งใจของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม และละเอียดรอบคอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การรักษาสิทธิหน้าที่ของตน ยอมรับผลการกระทำทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งต่อตนเองและต่อสังคม

บราวน์ ; และโคห์น (ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี. 2546 : 33 ; อ้างอิงจาก Browne ; & Cohn. 1958 : 58) กล่าวถึงลักษณะความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความคิดริเริ่ม ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคการทำงานอย่างแข็งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำงานได้ดีกว่าเดิม ผู้ที่มีความรับผิดชอบต้องเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตและตรงต่อเวลา

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายด้วยความละเอียดรอบคอบและกระทำด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานนั้นดีขึ้นและกล้าแสดงออกถึงการรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตน รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่อย่างดี เอาใจใส่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

3.6.1.1 การปลูกฝังความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมตั้งแต่วัยเด็กและจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ ดังนั้น การปลูกฝังความรับผิดชอบผู้ใหญ่จึงต้องคอยอบรมและปลูกฝังในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม โดยนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

ซีดแมน (อมรรวรรณ แก้วผ่อง. 2542 : 72-73 ; อ้างอิงจาก Siedman. 1958 : 408-411) ได้รวบรวมทัศนะเกี่ยวกับการฝึกความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่อายุน้อย ๆ
2. เด็กทุกคนควรมีโอกาสฝึกความรับผิดชอบโดยการปฏิบัติจริงให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำงาน
3. จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวเขา

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542 : 73) สรุปว่าการพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับนักศึกษาจะต้องเข้าใจ และรู้ถึงวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม เพราะการพัฒนาที่เหมาะสมจะส่งผลถึงการปรับปรุงและพัฒนาตัวเด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความคิด และการกระทำที่บ่งบอกถึงความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคมที่เขาอาศัยอยู่

กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 :19) สรุปว่าการปลูกฝังความรับผิดชอบให้เด็กเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเสริมตั้งแต่วัยเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานบ่อย ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อมอบหมายงานให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบทั้งในด้านการเรียนและการทำงาน

พรณี ทองทับ (2545 : 30) สรุปว่าการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานบุคคล ควรฝึกให้มีนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่ในวัยเด็ก ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนโดยเริ่มให้ทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และเมื่อมอบหมายให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น

หัดไม่ให้ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนให้แก่ผู้อื่น ให้ทำงานสำเร็จเป็นขั้นเป็นอัน โดยไม่ไปก้าวร่ายงานของผู้อื่นและต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

มิตตัน ; และแฮริส (คัคดีลธิ์ บุญรังศรี. 2546 : 34 ; อ้างอิงจาก Mitton ; & Harris. 1962 : 407-416) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการฝึกเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก
2. เด็กทุกคนควรได้ฝึกการรับผิดชอบ
3. จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากเขา
5. ผู้ใหญ่ต้องยืดหยุ่น ไม่เร่งรัดเด็กจนเกินไป
6. ต้องระลึกเสมอว่าเด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่
7. เด็กต้องการความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ จึงต้องเปิดโอกาสให้เขาได้รับผิดชอบตามสมควร
8. ทักษะและพฤติกรรมความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการในการรับผิดชอบของเด็ก
9. ไม่ควรให้เด็กรับผิดชอบเกินความสามารถ

เฮอร์ล็อก (กมลวาทน์ วันวิชัย. 2545 : 17 ; อ้างอิงจาก Hurlock.1967 : 224) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมตั้งแต่วัยเด็ก คุณลักษณะนี้จะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่น และจากวัยรุ่นจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ ในระยะแรก ๆ ของชีวิตเด็กยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ต้องอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา แต่เมื่อโตขึ้นจะมีความสามารถด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น ที่ละน้อย จะค่อย ๆ เรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น การพัฒนาความรับผิดชอบให้กับเด็กควรจะเริ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป เริ่มด้วยการให้ทำงานที่ง่าย ๆ ก่อน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบควรเริ่มต้นฝึกตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งไปสู่วัยรุ่นเพื่อให้เด็กเกิดความรับผิดชอบกับตนเอง ซึ่งคุณลักษณะนี้จะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ การพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับเด็กจะต้องรู้ถึงวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมทั้งด้านความคิด และการกระทำที่บ่งบอกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเพื่อให้เด็กเกิดความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

3.6.1.2 ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

กรรณภรณ์ ดวงแจ่มกาญจน์ (2541 : 33) กล่าวถึงพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะ ดังนี้

1. ตั้งใจเล่าเรียนหมั่นใฝ่หาความรู้
2. ประพฤติตนให้เหมาะสม
3. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

5. ตรงต่อเวลา

6. สามารถควบคุมตนเองได้

บราวเน (คานิ่ง อยู่เลิศ. 2541 :19 ; อ้างอิงจาก Browne. 1958 : 59) สรุปองค์ประกอบของความรับผิดชอบไว้ดังนี้ คือ ความไว้วางใจ ความคิดริเริ่ม ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ทำงานแข็งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม

กมลวัฒน์ วันวิชัย (2542 :16) สรุปว่า ความรับผิดชอบ มีคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน มีความเพียรพยายาม อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีขึ้น มีการวางแผนในการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบ รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542 : 71-72) สรุปว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีลักษณะดังนี้

1. เอาใจใส่การงาน และการเรียน
2. มีความเพียรพยายาม
3. ใช้ความสามารถของตนเต็มที่
4. กล้าเผชิญความจริง และยอมรับผลการกระทำของตน
5. รู้จักหน้าที่ และกระทำตามหน้าที่อย่างดี
6. รักษาสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิ และหน้าที่ของผู้อื่น
7. ตรงต่อเวลา
8. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
9. ปรับปรุงงานในหน้าที่ที่มีต่อตนเอง และที่มีต่อสังคมได้ดียิ่งขึ้น
10. ดูแลสุขภาพอนามัยของตน และรู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่าง

เหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกตามพฤติกรรมที่มีคุณลักษณะในความรับผิดชอบในตนเองทุก ๆ ด้าน เช่น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความขยันซื่อสัตย์ รู้จักหน้าที่ที่ตนต้องกระทำต้องปฏิบัติ มีความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา ปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นเสมอ ยอมรับผลการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย มีความอดทน ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงาน รักษาและเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ ตั้งใจเล่าเรียนหมั่นใฝ่หาความรู้ ประพฤติตนเหมาะสม และสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

3.6.2 การควบคุมตนเอง

การมีวินัยในตนเอง สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมในการแสดงอารมณ์ในด้านของการควบคุมตนเองได้ โดยสามารถควบคุมอารมณ์ที่ไม่แน่นอนหรืออารมณ์ก้าวร้าวได้ทั้งสภาพภายในและภายนอกตนเอง

คอร์เมียร์ ; และคอร์เมียร์ (เยาเวสศ สุมณ. 2542 :13 ; อ้างอิงจาก Cormier ; & Cormier. 1979 : 476-477) ได้กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือ กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใดหรือหลายวิธีรวมกันเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยบุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายและควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนมีการประเมินเป้าหมายด้วยตนเอง ส่วนผู้บำบัดหรือผู้ให้คำปรึกษานั้นมีบทบาทเพียงเป็นผู้ฝึกวิธีการที่เหมาะสมให้เท่านั้น

เยาเวสศ สุมณ (2542 :12) กล่าวว่า การควบคุมตนเองเป็นวิธีการที่พึงประสงค์ที่สุดของการปรับพฤติกรรม เป็นความสามารถของบุคคลในการกำหนดตนเองเพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอันอาจเกิดขึ้นกับตนเอง

วัตสันและธาร์พ (จันทรา เชาววิทยา. 2545 :13 ; อ้างอิงจาก Watson and Tharp. 1972 :15 ; 73) ได้กล่าวว่า การควบคุมตนเองเป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการลดพฤติกรรมที่เปี่ยงเบน แต่อย่างไรก็ตามถ้าบุคคลที่พยายามปรับพฤติกรรมของตนเอง โดยใช้การควบคุมตนเองประสบปัญหาในการควบคุมตนเอง เขาก็สามารถที่จะขอคำแนะนำหรือปรึกษากับบุคคลอื่น ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญได้ เพราะฉะนั้นการควบคุมตนเองจึงมิได้หมายความว่า บุคคลอื่นจะเกี่ยวข้องไปด้วย ถึงแม้ว่าบุคคลจะสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ก็มิใช่ตัดขาดจากอิทธิพลภายนอกโดยสิ้นเชิง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง วิธีการที่พึงประสงค์เพื่อต้องการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดพฤติกรรมที่ดีขึ้น โดยใช้ความอดทนและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนต้องการ และหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอันอาจเกิดขึ้นกับตนเองและเป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก และการกระทำไปในทิศทางที่ถูกต้อง

ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง

ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง เป็นการฝึกบุคลิกภาพและพฤติกรรมให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยรู้จักขั้นตอนการควบคุมตนเองและสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่ดีได้ด้วยตนเอง โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สมโภช เขียมสุภาสิต (2536 : 351-353) ได้กล่าวถึงข้อดีลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเองไว้ ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง ทำให้ผู้ดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมสามารถดำเนินโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง เพราะผู้เข้ารับการบำบัดนั้นดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมด้วยตนเอง
2. การควบคุมตนเองมีประสิทธิภาพในการทำให้เกิดการแผ่ขยายของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการแผ่ขยายข้ามสภาพการณ์ ข้ามพฤติกรรม หรือข้ามเวลา (การคงอยู่ของพฤติกรรม)
3. การควบคุมตนเอง ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้หรือที่เรียกว่าพฤติกรรมภายใน ได้แก่ ความคิด หรือความรู้สึกต่าง ๆ เช่น การย่ำคิด ความวิตกกังวล เป็นต้น และพฤติกรรมบางชนิดไม่สามารถที่จะให้บุคคลภายนอกมาควบคุมได้ เช่น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการรับประทานอาหาร (เพื่อการลดน้ำหนัก) หรือ พฤติกรรมการออกกำลังกาย
4. การใช้การควบคุมตนเองนั้น บางครั้งสามารถที่จะนำมาใช้ควบคุมพฤติกรรมที่ได้รับผลกระทบที่มีปริมาณน้อย หรืออาจจะเกิดขึ้นซ้ำเกินไป ไม่มีความสำคัญในการรับรู้ของบุคคล ซึ่งมักจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น โปรแกรมการลดความอ้วน การออกกำลังกาย หรือการสูบบุหรี่ จะเห็นได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นค่อนข้างจะเกิดขึ้นซ้ำเกินไปหรือบางครั้งไม่เกิดเลย ซึ่งไม่สามารถจะไปแข่งขันกับผลกระทบที่เป็นการเสริมแรงอย่างทันทีทันใดได้ ดังนั้น การดำเนินโปรแกรมต่อพฤติกรรมดังกล่าว จึงควรใช้การควบคุมตนเองเข้าร่วมด้วย
5. วิธีที่บุคคลเป็นผู้เลือกเกณฑ์การเสริมแรงและตัวเสริมแรงด้วยตนเองจะมีประสิทธิภาพมากกว่าให้บุคคลอื่นเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรง
6. การควบคุมตนเองช่วยประหยัดเวลาในการดำเนินการ
7. การควบคุมตนเองเป็นเป้าหมายของการปรับพฤติกรรม เนื่องจากผู้เข้ารับการบำบัดจะไม่ยึดติดอยู่กับผู้บำบัด
8. การควบคุมตนเอง จะทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดมีความรู้สึกดีกับตนเองไม่ว่าจะเป็นในแง่ทัศนคติของตนเอง รู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง หรือความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและทำให้มองโลกในแง่ดี

มาลินี จุฑะรพ (2537 : 300) ได้กล่าวถึงวิธีการควบคุมตนเองไว้ ดังนี้

1. จากการบันทึกความถี่ของพฤติกรรม จะทำให้ผู้มีพฤติกรรมผิดปกติหรือเบี่ยงเบนต้องระมัดระวังตัวมากขึ้น การระวังตัวเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองโดยทางอ้อม
2. การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เป็นการให้กำลังใจตนเองไปในตัว
3. ผู้ที่ควบคุมพฤติกรรมด้วยตนเองได้รับรางวัล หรือแรงเสริมจากครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำการรักษาด้วย

เยาเวศ สุมณ (2542 : 17-18) สรุปว่า การควบคุมตนเองมีผลดี คือ สามารถดำเนินโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง ประหยัดเวลา เกิดการแผ่ขยายของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงการควบคุมตนเองสามารถใช้ได้กับพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถจะสังเกตเห็นได้ เช่น ความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ และใช้ควบคุมพฤติกรรมที่ได้รับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นซ้ำ เช่น พฤติกรรมลดความอ้วน การออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ นอกจากนี้ผู้เข้ารับการบำบัดจะไม่ยึดติดกับผู้บำบัดและมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง รู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง มองโลกในแง่ดี และการที่บุคคลเป็นผู้เลือกเกณฑ์ในการเสริมแรงและตัวเสริมแรงด้วยตนเอง จะมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลอื่นเป็นผู้กำหนดเกณฑ์และตัวเสริมแรง

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเองจะส่งผลดี คือ ทำให้สามารถปรับพฤติกรรมในการแสดงออกได้ดีขึ้น ซึ่งเกิดลักษณะดังนี้ คือ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในขณะที่โกรธ เกิดความอดทนต่อการยั่วเย้า มีสมาธิดีขึ้น ควบคุมตนเองให้อยู่ในภาวะเยียบ เกิดการเอาใจใส่ต่อการเรียนดีขึ้น มีเหตุผลในการกระทำ และหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น และสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลงได้

3.6.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

การปฏิบัติตนของคนเกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม เด็กที่เติบโตขึ้นในสังคมใดก็จะได้รับการอบรมสั่งสอนให้สามารถแยกสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของตนและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยทั่วไปถ้าเราไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ก็จะกลายเป็นความเคยชิน ดังนั้น การปลูกฝังระเบียบวินัยให้กับคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด ๆ ก็ตาม จะต้องทำความเข้าใจและวิเคราะห์พฤติกรรมของคนในสังคมดูว่ามีลักษณะอย่างไร และการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรจึงจะได้ผลดี พฤติกรรมที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ หรือพฤติกรรมตามความเคยชิน หรือพฤติกรรมตามความเป็นจริง (Habit or Automatic Behavior) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยผู้กระทำไม่ต้องหยุดคิดเลย เนื่องจากอาศัยประสบการณ์เดิมที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ จนเป็นอัตโนมัติ เช่น การเข้าคิว การกระทำตามกฎหมาย การทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นต้น ผู้ที่กระทำพฤติกรรมตามความเคยชินนี้ อาจจะกระทำโดยอัตโนมัติในขณะที่จิตใจอาจจะจดจ่ออยู่กับงาน ส่วนพฤติกรรมที่ต้องตัดสินใจเราต้องให้ความสนใจและต้องเลือกตัดสินใจว่าจะต้องทำอะไร (ฉันทนา ภาคบงกช. 2539 :13)

การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยในตนเองให้กับคนในชาติ สมควรที่จะปลูกฝังให้เยาวชนโดยเริ่มตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กยังไม่เคยมีความเคยชินกับพฤติกรรมที่ไร้ระเบียบวินัย นั่นคือ พฤติกรรมของเด็กอยู่ในประเภทพฤติกรรมที่ไม่มีทิศทางที่แน่นอน เด็กจะมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดจึงขึ้นอยู่กับบุคคลและสภาวะแวดล้อมตัวเขา การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยที่ดีที่สุด คือ การถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) เพราะบุคคลจะรับเอาทัศนคติค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ ในสังคมมาเป็นของตน การถ่ายทอดทางสังคมสามารถทำได้ทางตรง คือ การอบรมสั่งสอน การลงโทษ การให้รางวัล หรือทางอ้อม ได้แก่ การเป็นแบบอย่างให้มีการเลียนแบบ เป็นต้น (ณัฐพร สตาภรณ์. 2540 : 24)

4. เอกสารเกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ดังนี้

4.1 ระดับการศึกษา ปัจจัยด้านการศึกษาคือปัจจัยที่ช่วยให้คนมีประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวเองเอาชนะสิ่งแวดล้อมได้ ผู้ที่การศึกษาสูงย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด มีความสามารถที่จะทำงานในตำแหน่งที่มีมาตรฐานสูงกว่าผู้มีการศึกษาดำ (สุวัช พานิชวงษ์. 2546 : 37) และจากผลการวิจัยของ วีรวรรณ วรสุข (2540 : 122-127) ได้ทำการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติดกฏระเบียบ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพฤติดกฏระเบียบวินัยประเภทไม่รุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่ใช้เป็นตัวแปรอิสระ 3 ระดับ คือ ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุปริญญา และปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4.2 อาชีพ การทำงานของบุคคลทั่วไปเพื่อหารายได้เป็นหลักสำหรับใช้จ่ายในครอบครัวตามความสามารถของแต่ละบุคคล การประกอบอาชีพส่งผลต่อฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวก่อให้เกิดความมั่นคง (เยาวเรศ ไหลอุดม. 2541 : 9) และจากผลการวิจัยของ วีรวรรณ วรสุข (2540 : 122-127) ได้ทำการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติดกฏระเบียบ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการประพฤติดกฏระเบียบประเภทไม่รุนแรง และประเภทรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยได้กำหนดอาชีพเป็นตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม ได้แก่ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกรและรับจ้าง/อื่น ๆ

4.3 ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ระบุไว้ว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง “การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา” โดยความตามมาตรานี้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การศึกษาที่ต่ำกว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาลงมา 12 ปี หรือการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมถึงอาชีวศึกษาระดับประโยควิชาชีพ หรือ ปวช. ด้วย (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 5)

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 5)

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง เป็น 2 ช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) โดยศึกษาข้อมูลงานวิจัยของผู้ที่ทำการวิจัย ดังนี้

แบนดูรา (สินีนานู สุทธจินดา. 2543 : 43 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1977 : 16-22)

ถือว่าจริยธรรมเป็นความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ สำหรับการประเมินความถูกต้องของพฤติกรรมและกฎเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ของตนเอง ส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น เป็นการเรียนรู้ด้วยการสังเกต ฟังคำบอกเล่าและอ่านบันทึก จากแนวคิดนี้จึงกล่าวได้ว่า คนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางสังคมต่างกัน ย่อมมีความสามารถและโอกาสในการเรียนรู้แตกต่างกัน เด็กสามารถเรียนรู้ได้เฉพาะสิ่งที่ง่ายใกล้ตัว มีลักษณะเป็นรูปธรรม ในขณะที่ผู้ใหญ่สามารถพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้ละเอียดลึกซึ้งกว่าและเป็นนามธรรมกว่า เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ย่อมมีโอกาสในการเรียนรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ น้อยกว่าครู ทั้งนี้ เพราะสภาพเป็นสิ่งที่เฉพาะที่ทำให้แต่ละบุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมและมีบทบาทแตกต่างกันไป

ไวส์เฟลด์ (คุณากร ศรีคง. 2547 : 51 ; อ้างอิงจาก Weisfeld. 1974 : 1990 B) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของเด็ก พบว่า บิดามารดามีแนวโน้มในการที่จะควบคุมเด็กมากขึ้น เมื่อโตขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า ระดับอายุ หรือระดับชั้นเรียนมีผลต่อความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันด้วย

4.4 สภาพครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสามัคคี บิดามารดาให้ความรัก ความห่วงใยอาทรในตัวลูก ให้การดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนชี้แนะแนวทางที่ดีที่ถูกต้องแก่บุตร เป็นตัวอย่างที่ดีเยี่ยมนำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว ทำให้ลูกเกิดความรักเคารพบิดามารดา มีแต่ความสุขในการดำรงชีวิต เด็กยอมเติบโตขึ้นด้วยความเชื่อมั่น มองโลกในแง่ดี ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะเบาะแว้ง ขาดความสามัคคี ไม่รู้จักเสียสละและการให้อภัยซึ่งกันและกัน เด็กจะมีนิสัยก้าวร้าว พุดจาหยาบคาย ชอบการต่อสู้ การเอาชนะ ครอบครัวที่หย่าร้าง แยกแยก ไม่ได้อยู่ร่วมกัน เด็กจะมีนิสัยแค้นแค้น เป็นนักเลงหรืออันธพาล เด็กกำพร้าจะเป็นเด็กที่ขาดความรักความอบอุ่น ความมั่นคงในชีวิต กล่าวคือ ครอบครัวมีสภาพการแตกแยกหรือบ้านแตก ย่อมทำให้เด็กขาดที่พึ่งทางใจ ทำให้ไม่มีความสุข มีผลให้เด็กประพฤติผิดได้ง่าย (จุไรักษ์ แสนวัง. 2543 : 36)

และจากการศึกษางานวิจัยของ วีรวรรณ วรสุข (2540 : 122-127) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรม และสาเหตุของการประพฤติดังกล่าวไว้ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพการอยู่ร่วมกันแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพฤติดังกล่าวไว้ทั้งประเภทไม่รุนแรงและประเภทรุนแรง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยได้กำหนดสภาพครอบครัวเป็นตัวแปรอิสระ 2 ลักษณะ คือ อยู่กับบิดามารดา อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ

4.5 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

การอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง การอบรมเลี้ยงดูเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัวไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น พ่อหรือแม่ และความรักของพ่อแม่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจริยธรรมในตัวเด็ก เด็กที่ได้รับความรัก ความอบอุ่นจะได้รับความรักและมีความสุขเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดู เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูโดยไม่รู้ตัว ถ้าเด็กต้องอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงดู ความหวาดกลัวจะเกิดขึ้น เด็กจะแก้ความรู้สึกนี้ได้โดยการแสดงการกระทำที่คล้ายคลึงกับผู้เลี้ยงดู จึงเกิดการเลียนแบบลักษณะต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดู

เซียร์ส ; และคนอื่น ๆ (คุณากร ศรีคง. 2547 : 22 ; อ้างอิงจาก Sears ; & others. 1957 : 1-4, 372) กล่าวว่าบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่โดยส่วนใหญ่ จะได้รับการกำหนดไว้และสั่งสอนให้ปฏิบัติสืบต่อกันมาดังนี้ คือ

1. พ่อแม่ควรทำหน้าที่ดูแลและฝึกหัดให้เด็กเป็นระยะยาวนานตามวัยต่าง ๆ เช่น วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น จนกว่าเด็กจะพึ่งตนเองได้ ในการดูแลเด็กนั้นนอกจากพ่อแม่จะให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยให้เด็กแล้ว จะต้องคอยปกป้องอันตรายต่าง ๆ ให้แก่เด็กอีกด้วย ส่วนการฝึกหัดเด็กนั้น พ่อแม่จะทำหน้าที่เบื้องต้นในการฝึกหัดเด็กให้รู้จักมีความคิด และการกระทำที่เหมาะสม

2. พ่อแม่มีหน้าที่ทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เพื่อที่จะเตรียมตัวให้เด็กมีความสามารถที่จะเป็นพ่อแม่ที่ดีในอนาคตได้ด้วย

3. พ่อแม่มีบทบาทที่จะต้องให้การศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการให้แก่ลูกและมีส่วนรับผิดชอบลูกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

อารี รังสินันท์ (2537 : 165 – 166) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ ควรเป็นดังนี้

1. เลี้ยงลูกให้เจริญเติบโตในสังคม เด็กควรได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรัก และความอบอุ่น การเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ ต้องให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นมูลฐานอย่างเพียงพอ ซึ่งได้แก่ การตอบสนองความต้องการทางร่างกาย คือ การให้อาหาร ตามหลักโภชนาการ การนอนหลับพักผ่อน การจัดหาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม การออกกำลังกายการฝึกหัด การขับถ่าย การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ และการตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยา คือ ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับว่าเป็นส่วนสำคัญของครอบครัว การเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง

2. อบรมและการให้การศึกษาเบื้องต้นโดยตรง การอบรมให้เด็กรู้จักระเบียบของสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมเพื่อเด็กจะสามารถปรับตัวในสังคมได้ดี ซึ่งวิธีการดังนี้ การปลูกฝังลักษณะที่ดีให้แก่เด็ก คือ การมีสุขภาพอนามัยดี มีระเบียบวินัย มีชีวิตที่เรียบง่าย มีความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี กล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักการแก้ปัญหา การอบรมมารยาททางสังคม คือ การฝึกมารยาทในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่และมารยาทในการรับประทานอาหาร และการปลูกฝังเจตคติที่ถูกต้องให้แก่ลูก คือ ความรู้สึกนึกคิดของบิดามารดา ซึ่งมีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านเจตคติของเด็ก

3. ส่งเสริมความสนใจของลูก โดยการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่มีความสนใจ เช่น อุปกรณ์ระบายสี วาดรูป ถ้าลูกสนใจด้านศิลปะ เครื่องเล่นที่เหมาะสม พาไปทัศนศึกษา

4. ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา คือ ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบในการทำงานต่าง ๆ รู้จักสังเกตและสนใจในสิ่งที่อยู่รอบตัว และส่งเสริมทักษะด้านภาษาเพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ทางภาษาต่อไป

5. ถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม โดยการส่งเสริม อบรมลูกให้เข้าใจในด้านวัฒนธรรมของชาติ รักษาและยกย่องมรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีของไทย เพื่อให้เด็กได้รู้จักคุณค่ามรดกวัฒนธรรมไทย

จากบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูกของตนเอง 2 บทบาท คือ บทบาทในการเลี้ยงดู เป็นบทบาทสนองความต้องการทางด้านร่างกายแก่ลูกของตน มีโภชนาการที่ดี มีที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การรักษอนามัย การป้องกันโรค และการป้องกันอันตรายต่าง ๆ ซึ่งบทบาทนี้จะเป็นผลทำให้เด็กมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ และบทบาทในการอบรมสั่งสอน เป็นบทบาทที่พ่อแม่ทำหน้าที่เสมือนครูของลูกในการให้ความรู้พื้นฐานซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน การอบรมสั่งสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมและการปฏิบัติตนของพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของลูก ซึ่งบทบาทนี้จะมีผลในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 508 นาย และนิสิตนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 522 คน รวมทั้งสิ้น 1,030 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนพลเรือนมี 6 องค์ประกอบคือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำ และความอดทน มีค่าแปรปรวนสะสมเท่ากับ 54.2 % 48.7 % 43.2 % ตามลำดับ

วีรวรรณ วรสุข (2540 : 122-127) ได้ทำการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมและสาเหตุของการ ประพฤติผิดกฎระเบียบ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีสถานภาพการอยู่ร่วมกันแตกต่างกัน การประกอบ อาชีพแตกต่างกัน และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพฤติผิดระเบียบทั้งประเภท ไม่รุนแรง และประเภทรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราพร อรุณพูลทรัพย์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมี วินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอยู่ในเขตบางซื่อ บางกะปิ และจอมทอง รวม 9 โรงเรียน จำนวน 365 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ สถานภาพครอบครัวสมบูรณ์ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง และ การศึกษาบิดามารดาเพียงชั้นประถมศึกษา อาชีพบิดามารดา และระดับการศึกษาของบิดามารดากับ ขนาดของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำปัจจัยข้อมูลเฉพาะบิดามา วิเคราะห์พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยใน ตนเองของนักเรียน และปัจจัยข้อมูลเฉพาะมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเอง มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน

อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบาง ประการกับความมีวินัยในตนเองและยังศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละประการที่ส่งผลต่อ ความมีวินัยในตนเอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ของกลุ่มโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จำนวน 582 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัย ทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิญา เวชยชัย (2544 : 1-12) ศึกษาแนวคิด รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาจากเอกสารงานวิจัย และกรณีศึกษาจาก 5 ประเทศ คือ ประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศญี่ปุ่น ประเทศออสเตรเลีย และประเทศไทย พบ แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและคุณค่าของระบบครอบครัวในฐานะเป็นปัจจัยเชิงบวกที่มีอิทธิพลต่อ การพัฒนาการศึกษาของเด็ก ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะทาง สังคมทำให้โรงเรียนเรียกร้องความเอาใจใส่ และการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อร่วมดูแล และพัฒนาเด็กในฐานะเพื่อนหรือหุ้นส่วน ซึ่งต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย บทบาทการมี ส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่สำคัญ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูที่บ้าน การมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติ ซึ่งเป็นความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียน การมีส่วนร่วมในระดับการบริหาร และการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมพิจารณาปัญหา ร่วมตัดสินใจ เลือกแนวทาง การดำเนินงานที่เหมาะสมจนถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลดำเนินงาน

ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. ปีที่ 1,2,3 และระดับ ปวส. ปีที่ 1,2 ของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้างวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กันดังนี้ ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย (0.302) ปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยมาก (0.183) และปัจจัยด้านครูผู้สอนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (0.439)

สุวัช พานิชวงษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และเพื่อศึกษาตัวแปรในการทำนายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ความรู้ และการปฏิบัติของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนในส่วนของปัจจัยย่อย คือ วุฒิการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านอาชีพ

คุณากร ศรีคง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการประมวลข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนที่บ้านและการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับอยู่ในระดับมาก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

อีตัน ; และคณะ (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 35 ; อ้างอิงจาก Eaton; & others. 1956 : 350-357) ได้ทำการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับมากกว่าในระดับอื่น ๆ จากการสัมภาษณ์ครู จำนวน 30 คน ที่สอนในโรงเรียนที่เปิดในภาคฤดูร้อน ค.ศ. 1954 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กนักเรียนมี 17 อย่าง ได้แก่ ทำงาน สะเพว้า ไม่สนใจเรียน ขอบโกง สูบบุหรี่ พุดสอ ดม ไม่ยอมรับผิด โกหก ลักขโมย ไม่ส่งผ้าผืน ขอบฉวยปาก แข่งดำ ไม่เป็นระเบียบ ดื่มสุรา ปัญหาด้านเพศ ไม่สุภาพ พุดจาหยาบคาย และชอบดู คำตอบของผู้อื่น นอกจากนี้ยังพบว่าการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับของโรงเรียนและความประพฤติที่ขัดต่อ ศีลธรรมอันดีงาม เป็นปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นแก่เด็ก ส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ของปัญหาเหล่านี้ เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ถ้าจะแบ่งตามชั้นแล้วการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับนั้นในชั้น 1-6 มีร้อยละ 73 ชั้น 7-9 ร้อยละ 77 ชั้น 10-12 ร้อยละ 28

วิกินส์ (คุณากร ศรีคง. 2547 : 51 ; อ้างอิงจาก Wiggins. 1971 : 289) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ วินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิด และพฤติกรรมทางสังคม และยังพบว่า โดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองด้วย

ไวส์เฟล (คุณากร ศรีคง. 2547 : 51 ; อ้างอิงจาก Weisfeld. 1974 : 1990 B) ได้ศึกษาแบบ การคิดทางวินัยของเด็ก พบว่า บิดามารดามีแนวโน้มในการที่จะควบคุมเด็กมากขึ้น เมื่อโตขึ้น หรือ อาจกล่าวได้ว่าระดับอายุหรือระดับชั้นเรียนมีผลต่อความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันด้วย

เซเวียคอฟ (คุณากร ศรีคง. 2547 : 51 ; อ้างอิงจาก Sheviakov, G.V. ; & R. Fritz. 1975 : 8 -14) ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กว่า ควรเป็นวินัยในตนเองมากกว่าวินัยที่ ตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตามคำสั่ง และควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ โดยมีใช้กระทำตาม เพราะเป็นคำสั่ง หรือการลงโทษ นั่นคือ การปลูกฝังวินัยในตนเองควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความชื่นชมและความรักในอุดมคติ และออสเชเบล (Ausubel. 1968 : 189 – 190) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า วินัยในตนเองนั้นมาจากการควบคุมภายใน และภายนอก การควบคุมภายใน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูอย่างสม่ำเสมอ การควบคุมภายนอก ได้แก่ การลงโทษ หรือการบังคับจะช่วยปลูกฝังวินัยในตนเองได้น้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี ปีการศึกษา 2549 จำนวนนักเรียน 2,061 คน โดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี เป็นหน่วยการสุ่ม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan.1970 : 608) ได้จำนวนผู้ปกครองขั้นต้นจำนวน 327 คน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นเรียนเป็นชั้นในการสุ่มตามสัดส่วนของประชากร และผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งสิ้น จำนวน 360 คน (ตาราง 1) แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	428	75
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	439	77
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	431	75
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	286	50
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	238	41
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	239	42
รวม	2,061	360

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยส่วนหนึ่งพัฒนามาจากเครื่องมือของ สุวัช พานิชวงษ์ (2546 : 144-150); และ คุณากร ศรีคง (2547 : 112-116) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง และสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบแนวคิดในการวิจัย เกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งนิยามศัพท์ต่าง ๆ

3.2 นำผลการศึกษาและแนวคิดรวบยอด (Concept) ที่ได้มาสร้างนิยามศัพท์และพัฒนาเป็นแบบสอบถาม

3.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ที่กำหนด

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไข

3.5 เมื่อทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แนะนำแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบแก้ไขครั้งสุดท้าย

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลอง (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน 0.8575 ค่าความเชื่อมั่นด้านความรับผิดชอบ 0.8385 ค่าความเชื่อมั่นด้านการควบคุมตนเอง 0.8204 ค่าความเชื่อมั่นด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม 0.8984 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน 0.9394

3.8 นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกและเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถวิเคราะห์ได้ จำนวน 360 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามกลับมา ได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และให้รหัสตัวแปรที่จะศึกษาแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

2. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. การวิเคราะห์ แบบสอบถามตอนที่ 2 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และตอนที่ 3

การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (LiKert Scale) ได้กำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ 5 หมายถึง ระดับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและระดับปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ระดับการปฏิบัติ 4 หมายถึง ระดับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและระดับปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนมาก ให้ 4 คะแนน

ระดับการปฏิบัติ 3 หมายถึง ระดับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและระดับปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับการปฏิบัติ 2 หมายถึง ระดับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและระดับปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับการปฏิบัติ 1 หมายถึง ระดับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและระดับปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และระดับปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.)

3. วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ปกครองมีระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบค่าเฉลี่ยของประชากรเป็น 3.00 ($\mu = 3.00$) ตามเกณฑ์การให้คะแนนในระดับปานกลางที่กำหนดไว้ข้างต้นโดยใช้ค่า (t - test) แบบ One Sample Group

3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองซึ่งจำแนกเป็นระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

3.3 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้การตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation) การหาสมการเพื่อค้นหาตัวทำนายที่ดีในการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาสถิติถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 โดยแปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 314)

3.3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 (ประมาณ .70 ถึง .90) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันสูง ถ้าสูงกว่า .90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก

3.3.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .05 (ประมาณ .30 ถึง .70) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

3.3.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .00 (ประมาณ .30 และต่ำกว่า) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

3.3.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .00 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

3.4 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter เพื่อศึกษาการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยตัวแปรด้านสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรและค่าพยากรณ์ที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2.4 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation : C.V.)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยการตรวจสอบค่าเฉลี่ยของประชากรเป็น 3.00 ($\mu = 3.00$) ตามเกณฑ์การให้คะแนนในระดับปานกลางที่กำหนดไว้ข้างต้นโดยใช้ค่า (t - test) แบบ One Sample Group

6.3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

6.3.3 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการแปลความหมายตามลำดับดังนี้

n	แทน	จำนวนคนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
r	แทน	ค่าความสัมพันธ์
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายซึ่งทำนายในรูปของคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE.b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวทำนาย
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ
C.V.	แทน	สัมประสิทธิ์การกระจาย
X ₁	แทน	ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น
X ₂	แทน	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุปริญญา
X ₃	แทน	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
X ₄	แทน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
X ₅	แทน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร
X ₆	แทน	รับจ้าง/อื่น ๆ
X ₇	แทน	ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)
X ₈	แทน	ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

X_9	แทน	อยู่กับบิดา มารดา
X_{10}	แทน	อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ
X_{11}	แทน	บทบาทการอบรมเลี้ยงดู
Y	แทน	การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
Y_1	แทน	ด้านความรับผิดชอบ
Y_2	แทน	ด้านการควบคุมตนเอง
Y_3	แทน	ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
Z'_1	แทน	คะแนนทำนายมาตรฐานการส่งเสริมวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ
Z'_2	แทน	คะแนนทำนายมาตรฐานการส่งเสริมวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเอง
Z'_3	แทน	คะแนนทำนายมาตรฐานการส่งเสริมวินัยในตนเองด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
Z'	แทน	สมการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
Y'	แทน	คะแนนดิบการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรด้านสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง และสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในภาพรวมและรายด้าน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter เพื่อศึกษาการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยตัวแปรด้านสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรและค่าที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสถานภาพของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง โดยแสดงจำนวนและค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง และสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง

สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น	132	36.70
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุปริญญา	130	36.10
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	98	27.20
รวม	360	100
2. อาชีพ		
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	71	19.70
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร	112	31.10
- รับจ้าง/อื่น ๆ	177	49.20
รวม	360	100
3. ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง		
- ช่วงชั้นที่ 3	228	63.30
- ช่วงชั้นที่ 4	132	36.70
รวม	360	100
4. สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง		
- อยู่กับบิดา มารดา	288	80
- อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ	72	20
รวม	360	100

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนมากที่สุดคือ ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70 รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุปริญญา จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20

อาชีพของผู้ปกครองพบว่า อาชีพที่ผู้ปกครองทำมากที่สุด ได้แก่ อาชีพรับจ้าง/อื่น ๆ จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 รองลงมาได้แก่ อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70

ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครองพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 63.30 และผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70

สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครองพบว่า นักเรียนอยู่กับบิดา มารดา จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนนักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์กระจาย ด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

สถานภาพของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	3.99	0.49	12.39

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนโดยเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลลาบวิทยาลัย ปทุมธานี เท่ากับ 3.99 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.49 และค่าร้อยละของสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 12.39

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ปกครองในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี และการตรวจสอบระดับการส่งเสริมวินัย
ในตนเองของนักเรียนกับระดับปานกลาง ($\mu = 3.00$)

n = 360

การส่งเสริมวินัยในตนเอง	$\bar{X}$	S.D.	t
1. ด้านความรับผิดชอบ	4.14	0.46	47.29**
2. ด้านการควบคุมตนเอง	4.05	0.50	40.16**
3. ด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	4.25	0.51	46.8
รวม	4.15	0.44	49.4

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ปกครองมีระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูงกว่าปานกลาง ($\bar{X} = 4.15$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.14 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เท่ากับ 4.25 ด้านการควบคุมตนเอง เท่ากับ 4.05 เมื่อตรวจสอบระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้ค่า t พบว่าระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนสูงกว่าระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็นระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเมตริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficients Matrix) ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

ตัวแปร	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	x ₅	x ₆	x ₇	x ₈	x ₉	x ₁₀	x ₁₁	y ₁	y ₂	y ₃	y
ระดับการศึกษา															
ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น x ₁	1	-.572**	-.465**	-.290**	.161**	.082	.029	-.029	.063	-.063	.208**	.129*	.138**	.088	.130*
ม.ปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุปริญญา x ₂		1	-.460**	-.053	.019	.024	-.004	.004	-.101	.101	-.007	-.093	-.102	-.067	-.096
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า x ₃			1	.371**	-.195**	-.155*	-.027	.027	.041	-.041	-.143**	-.039	-.039	-.023	-.037
อาชีพ															
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ x ₄				1	-.333**	-.487**	.000	.000	.021	-.021	-.197**	-.060	-.073	-.062	-.072
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร x ₅					1	-.661**	-.037	.037	.081	-.081	.099	-.008	-.015	-.027	-.019
รับจ้าง/อื่น ๆ x ₆						1	.033	-.033	-.092	.092	.066	.054	0.72	.075	.075
ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง															
ช่วงชั้นที่ 3 x ₇							1	-1.000**	.052	-.052	.022	.030	.026	.013	.025
ช่วงชั้นที่ 4 x ₈								1	-.052	.052	-.022	-.030	-.026	-.013	-.025
สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง															
อยู่กับบิดามารดา x ₉									1	-1.000**	-.047	-.047	-.063	-.137**	-.101
อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ x ₁₀										1	.047	.074	.063	.137**	.101
บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน x ₁₁											1	.647**	.643**	.599**	.695**
ด้านความรับผิดชอบ y ₁												1	.723**	.682**	.879**
ด้านการควบคุมตนเอง y ₂													1	.776**	.924**
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม y ₃														1	.911**
การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน y															1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า โดยภาพรวมสถานภาพของผู้ปกครอง ด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน (X_{11}) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .695$) ด้านระดับการศึกษา ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น (X_1) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .130$)

สถานภาพของผู้ปกครองด้านระดับการศึกษาพบว่า ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเอง (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.138$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.129$)

สถานภาพของผู้ปกครอง ด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง พบว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดา มารดา (X_9) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.137$)

สถานภาพของผู้ปกครอง ด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง พบว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ (X_{10}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.137$)

สถานภาพของผู้ปกครอง ด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน (X_{11}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.647$) ด้านการควบคุมตนเอง (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.643$) และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.599$)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ค่าสถิติถดถอยพหุคูณแบบ Enter เพื่อศึกษาการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้วยตัวแปรสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรและค่าทำนายที่ดีในการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ดังแสดงไว้ในตาราง 6 ถึงตาราง 13 ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครองในแต่ละด้านที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ วิเคราะห์โดยวิธี Enter

สถานภาพของผู้ปกครอง	b	β	SE.b.	t
1. ระดับการศึกษา				
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	-3.601	-0.038	0.044	-0.816
หรืออนุปริญญา				
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1.296	0.013	0.051	0.253
2. อาชีพ				
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.103	0.090	0.058	1.788
- รับจ้าง/อื่น ๆ	4.814	0.053	0.042	1.134
3. ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง				
- ช่วงชั้นที่ 4	-1.589	-0.017	0.038	-0.416
4. สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง				
- อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ	5.125	0.045	0.146	1.103
5. บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.608	0.658	0.039	15.781**
a = 1.589	R = 0.656	$R^2 = 0.430$	Adjusted R Square	F = 37.941
			= 0.419	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กลุ่มตัวแปรทั้งหมดทุกตัวที่ใช้ในการทำนายมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับตัวแปรตามเป็น 0.656 และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบได้ร้อยละ 43.00

ในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์โดยวิธี Stepwise พบว่า การทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบที่สามารถทำนายได้ ดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวทำนาย	b	β	SE.b	t
ขั้นที่ 1				
(Constant)	1.753		0.150	11.719
บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.598	0.647	0.037	16.058**
R = 0.647	R ² = 0.419	Adjusted R	F = 257.869	SEE = 0.349
		Square = 0.417		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่าตัวแปรด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนสามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.647 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.598 และพบว่า บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบได้ร้อยละ 41.90

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 7 สามารถนำมาเขียนเป็นสมการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี โดยมีความคลาดเคลื่อนของการทำนาย (SEE) เท่ากับ 0.349 และเป็นสมการที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 257.869$) ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการคะแนนดิบทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบได้ดังนี้

$$Y'_1 \text{ (ด้านความรับผิดชอบ)} = 1.753 + 0.598 \text{ (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน)}$$

และสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z'_1 \text{ (ด้านความรับผิดชอบ)} = 0.647 \text{ (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน)}$$

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครอง แต่ละด้านที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเอง วิเคราะห์โดยวิธี Enter

สถานภาพของผู้ปกครอง	b	β	SE.b.	t
1. ระดับการศึกษา				
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุปริญญา	-4.959	-0.048	0.048	-1.024
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1.263	0.011	0.056	0.225
2. อาชีพ				
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.103	0.083	0.063	1.629
- รับจ้าง/อื่น ๆ	6.821	0.069	0.047	1.465
3. ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง				
- ช่วงชั้นที่ 4	-1.176	-0.011	0.042	-0.281
4. สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง				
- อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ	4.177	0.034	0.051	0.820
5. บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.657	0.651	0.042	15.544**
a = 1.315	R = 0.652	$R^2 = 0.425$	Adjusted	F = 37.095
R Square = 0.413				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กลุ่มตัวแปรทั้งหมดทุกตัวที่ใช้ในการทำนายมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับตัวแปรตาม เท่ากับ 0.652 และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเองได้ร้อยละ 42.50

ในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ โดยวิธี Stepwise พบว่า การทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเอง มีตัวแปรที่สามารถทำนายได้ ดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน
ด้านการควบคุมตนเอง โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple
Regression Analysis)

ตัวทำนาย	b	β	SE.b.	t
ขั้นที่ 1				
(Constant)	1.676		0.136	12.313
บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.620	0.695	0.034	18.284**
R = 0.695	R ² = 0.483	Adjust R	F = 334.289	SEE = 0.317
Square = 0.481				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่าบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านการควบคุมตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.695 และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.620 และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน อธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเองได้ร้อยละ 48.30

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 9 สามารถนำมาเขียนเป็นสมการการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านการควบคุมตนเอง โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนของการทำนาย (SEE) เท่ากับ 0.317 และเป็นสมการที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 334.289$) ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการคะแนนดิบอธิบายการส่งเสริมวินัยในตนเอง ด้านการควบคุมตนเอง ดังนี้

$$Y'_2 \text{ (ด้านการควบคุมตนเอง)} = 1.676 + 0.620 \text{ (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน)}$$

และสมการที่ทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z'_2 \text{ (ด้านการควบคุมตนเอง)} = 0.695 \text{ (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน)}$$

ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครองแต่ละด้านที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม วิเคราะห์โดยวิธี Enter

สถานภาพของผู้ปกครอง	b	β	SE.b.	t
1. ระดับการศึกษา				
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุปริญญา	-8.209	-0.008	0.051	-0.161
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	5.109	0.045	0.059	0.866
2. อาชีพ				
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	9.632	0.076	0.067	1.442
- รับจ้าง/อื่น ๆ	6.794	0.067	0.049	1.386
3. ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง				
- ช่วงชั้นที่ 4	-4.782	-0.005	0.044	-0.108
4. สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง				
- อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ	0.134	0.106	0.054	2.499**
5. บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.624	0.610	0.044	14.026**
a = 1.513	R = 0.616	$R^2 = 0.380$	Adjust R Square = 0.367	F = 30.768

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง ที่อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ ตามลำดับ กลุ่มตัวแปรทั้งหมดทุกตัวที่ใช้ในการทำนายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับตัวแปรตาม เท่ากับ 0.616 และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ได้ร้อยละ 38.0

ในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์โดยวิธี Stepwise พบว่าการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม มีตัวแปรที่สามารถทำนายได้ดัง ตาราง 11

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวทำนาย	b	β	SE.b.	t
ขั้นที่ 1				
(Constant)	1.807		0.174	10.393
บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.612	0.599	0.043	14.142**
R = 0.599	R ² = 0.358	Adjust R Square = 0.357	F = 99.990	SEE = 0.405
ขั้นที่ 2				
(Constant)	1.719		0.176	9.769
บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.607	0.594	0.043	14.166**
อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ	0.137	0.109	0.053	2.587**
R = 0.608	R ² = 0.370	Adjust R Square = 0.367	F = 104.931	SEE = 0.402

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 11 พบว่า ตัวแปรด้านสถานภาพของผู้ปกครอง บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.599 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.612 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ได้ร้อยละ 35.80

เมื่อนำตัวแปรด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง อยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดาหรือญาติ มาร่วมศึกษา พบว่า ทั้งตัวแปรด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และด้านอยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ สามารถร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเอง ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.594 และ 0.109 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.607 และ 0.137 ตามลำดับ และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.00

เมื่อนำข้อมูลทวิเคราะห์มาเขียนเป็นสมการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน โดยมีความคลาดเคลื่อนของการทำนาย (SEE) เท่ากับ 0.402 และเป็นสมการที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 104.931$) ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการคะแนนดิบ อธิบายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ได้ดังนี้

Y'_3 (ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม) = $1.719 + 0.607$ (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน) + 0.137 (อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ)

Z'_3 (ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม) = 0.594 (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน) + 0.109 (อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ)

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครองแต่ละด้านที่ร่วมกันทำนาย
การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมทุกด้าน วิเคราะห์โดยวิธี Enter

สถานภาพของผู้ปกครอง	b	β	SE.b.	t
1. ระดับการศึกษา				
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรืออนุญาโต	-3.127	-0.034	0.040	-0.783
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2.556	0.026	0.046	0.553
2. อาชีพ				
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.101	0.091	0.052	1.930
- รับจ้าง/อื่น ๆ	6.143	0.070	0.038	1.599
3. ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง				
- ช่วงชั้นที่ 4	-1.081	-0.012	0.035	-0.313
4. สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง	7.567	0.069	0.042	1.800
5. บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.630	0.706	0.035	18.059**
a = 1.472	R = 0.706	$R^2 = 0.499$	Adjust R Square = 0.489	F = 50.045

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยรวมทุกด้านได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กลุ่มตัวแปรทั้งหมดทุกตัวที่ใช้ในการทำนายมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับตัวแปรตามเท่ากับ 0.706 และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้ร้อยละ 49.90

ในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์โดยวิธี Stepwise พบว่าการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี มีตัวแปรที่สามารถทำนายได้ ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสถานภาพของผู้ปกครองแต่ละด้านที่ร่วมกันทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมทุกด้าน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวทำนาย	b	β	SE.b.	t
ขั้นที่ 1				
(Constant)	1.676		0.136	12.313
บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	0.620	0.695	0.034	18.284**
R = 0.695	R ² = 0.483	Adjust R Square = 0.481	F = 334.289	SEE = -0.317

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ตาราง 13 พบว่าตัวแปรด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนสามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.695 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.620 ซึ่งบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนได้ร้อยละ 48.30

เมื่อนำข้อมูลที่ได้มาเขียนเป็นสมการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการทำนาย (SEE) เท่ากับ 0.317 และเป็นสมการที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 334.289$) ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการคะแนนดิบ อธิบายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนได้ดังนี้

Y' (การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน) = $1.676 + 0.620$ (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน) และสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

Z' (การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน) = 0.695 (บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
3. เพื่อหาตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

1. ผู้ปกครองส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ในระดับปานกลาง
2. สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
3. มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

วิธีการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2,061 คน โดยกำหนดให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ปีการศึกษา 2549 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้จำนวนผู้ปกครองขั้นต่ำจำนวน 327 คน ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้นในการสุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งสิ้นจำนวน 360 คน ส่งแบบสอบถาม จำนวน 360 ฉบับ ได้รับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์ 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครองจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียน และสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี มีจำนวน 36 ข้อ จำแนกเป็น 3 ด้านประกอบด้วย

3.1 ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 12 ข้อ

3.2 ด้านการควบคุมตนเอง จำนวน 12 ข้อ

3.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง และสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในภาพรวมและรายด้าน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter เพื่อศึกษาการทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยตัวแปรสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรและค่าที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในภาพรวม พบว่า ระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนทุกด้านอยู่ในระดับสูงกว่าปานกลาง ($\bar{X} = 4.15$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.15$) และด้านการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 4.05$) การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมและรายด้านและการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี พบว่า

การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในภาพรวม สถานภาพของผู้ปกครองด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .695$) สถานภาพของผู้ปกครองด้านระดับการศึกษา ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .130$)

สถานภาพของผู้ปกครอง ด้านระดับการศึกษา พบว่า ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.138$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.129$)

สถานภาพของผู้ปกครอง ด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง พบว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดา มารดา มีความสัมพันธ์ทางลบกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.137$)

สถานภาพของผู้ปกครอง ด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง พบว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.137$)

สถานภาพของผู้ปกครอง ด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.647$) ด้านการควบคุมตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.643$) และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.599$)

3. การศึกษาสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี พบว่า

สถานภาพของผู้ปกครองด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 41.90

สถานภาพของผู้ปกครองด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านการควบคุมตนเอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 48.30

นอกจากนี้ยังพบว่า สถานภาพของผู้ปกครองด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง ที่อยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดาหรือญาติ สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 37.00

เมื่อพิจารณาสถานภาพของผู้ปกครองที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี พบว่า สถานภาพของผู้ปกครองด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 48.30

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาทางวิจัยสามารถนำมาอภิปรายตามประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม พบว่า มีระดับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้ดำเนินงานตามโครงการประสานสัมพันธ์บ้านและโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสนับสนุนการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี สุภรัตน์ (2549 : 92) ได้ทำ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนของครูที่ปรึกษาในเครือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี พบว่า การสื่อสารกับผู้ปกครองมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทำให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักและมีความใส่ใจดูแลนักเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2537 : 10) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญในการมีวินัยในตนเองของนักเรียน เพราะการมีวินัยในตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำคัญของบุคคลและส่วนรวม การมีวินัยในตนเองทำให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง และสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข กอปรกับผู้ปกครองได้รับปัจจัยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองจากสาระสำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ให้สิทธิและอำนาจหน้าที่แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาศึกษาเด็กมากขึ้น

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็น ระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม มีรายละเอียดดังนี้

2.1 สถานภาพของผู้ปกครองด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ดูแลเอาใจใส่ สนับสนุนและให้กำลังใจลูกเพื่อให้เกิดผลต่อความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ รุ่ง แก้วแดง (2541 : 31) ได้กล่าวไว้ว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นครูคนแรกของลูก ทั้งกลมเกลียวคุณธรรม จริยธรรม การเลียนแบบอย่างจากมาตรฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสินีนาง สุทธิจินดา (2543 : 31) กล่าวว่า การปลูกฝัง เสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้ถูกวิธี เพื่อส่งเสริมจริยธรรมที่ดีของบุคคลที่จะเป็นพลเมืองดี ซึ่งจำเป็นมากสำหรับทุกสังคม การพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องทำตั้งแต่วัยทารกซึ่งเด็กต้องได้รับความอบอุ่นในครอบครัวอันเป็นการสนองตอบความต้องการของเขา และทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางอารมณ์ อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้แรงจูงใจทางจริยธรรมเป็นแนวเสริมในการควบคุมตนเองหรือในการเกิดวินัยในตนเองอย่างมั่นคง

2.2 สถานภาพของผู้ปกครองด้านระดับการศึกษา ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการควบคุมตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

บิดา มารดา ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างหรืออื่น ๆ (เป็นแม่บ้าน) และประกอบธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร ซึ่งมีเวลาในการทำหน้าที่ในบทบาทการอบรมเลี้ยงดูลูกมากกว่าอาชีพรับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ โดยบิดา มารดา ผู้ปกครองทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดคุณธรรม และจริยธรรมรวมทั้งเรื่องระเบียบวินัยทั้งทางตรงโดยการอบรมสั่งสอนและทางอ้อม ซึ่งเด็กจะสังเกต ลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงเพื่อเลียนแบบการกระทำนั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเกิด วินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer) ที่กล่าวว่า การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูอันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเองหรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น (สินีนางู สุทธจินดา. 2543 : 20)

2.3 สถานภาพของผู้ปกครองด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง ที่นักเรียนอยู่ร่วมกับบิดา มารดา มีความสัมพันธ์ทางลบกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งมีอายุระหว่าง 12-18 ปี จะอยู่ในช่วงของวัยรุ่นเพื่อนจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ เวลาจะทำอะไรมักจะคล้อยตามเพื่อน ๆ การเรียนรู้พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมิใช่มาจากการรับจากเพื่อนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังได้มาจากการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน การเข้าใจกันในระหว่างเด็กวัยเดียวกันทั้งเพื่อนในโรงเรียนและเพื่อนนอกโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2537 : 9)

นอกจากอิทธิพลจากเพื่อนดังกล่าวแล้ว นักเรียนยังได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่เสนอผ่าน สื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ต่างมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการหล่อหลอมพฤติกรรมและเจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สินีนางู สุทธจินดา (2543 : 104) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ในระดับที่ต่างกันมีวินัยในตนเองต่างกัน

2.4 สถานภาพของผู้ปกครองด้านสภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง ที่นักเรียนอยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่นักเรียนมีสภาพครอบครัวที่บิดา มารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่เนื่องจากความจำเป็นในด้านอาชีพ นักเรียนจะขาดความอบอุ่น รู้สึกว่าเหงา ขาดที่พึ่ง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ดังนั้น บิดามารดาหรือญาติในฐานะที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน จึงให้ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในปกครองเพิ่มมากขึ้น (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 13) โดยตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ในการส่งเสริมวินัยในตนเองด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ บรรเทา กิตติศักดิ์ (ม.ป.ป. : 182) ที่ว่า ระเบียบข้อบังคับเป็น

สิ่งจำเป็นในหมู่คณะ เป็นกฎเกณฑ์ควบคุมมิให้มีการกระทำตามอำเภอใจ ดังนั้น คนในสังคมจะต้องรู้กฎหมาย รู้ระเบียบข้อบังคับของสังคม

3. จากการศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี โดยใช้ตัวแปรสถานภาพของผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกเป็นระดับการศึกษา อาชีพ ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง และบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน พบว่า

สถานภาพของผู้ปกครองด้านบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน เป็นตัวแปรสำคัญที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุดที่สามารถทำนายการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทการอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ความรัก ความเอาใจใส่ดูแลของพ่อแม่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจริยธรรมในตัวเด็ก บทบาทการอบรมเลี้ยงดูลูกมี 2 บทบาท คือ บทบาทในการเลี้ยงดู เป็นบทบาทสนองความต้องการทางด้านร่างกายแก่ลูกของตน มีโภชนาการที่ดี มีที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การรักษาอนามัย การป้องกันโรค และการป้องกันอันตรายต่าง ๆ ซึ่งบทบาทนี้จะเป็นผลให้เด็กมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ และบทบาทในการอบรมสั่งสอน เป็นบทบาทที่พ่อแม่ทำหน้าที่เสมือนครูของลูกในการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวัน การอบรมสั่งสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตนของพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของลูก ซึ่งบทบาทนี้จะมีผลในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก (คุณากร ศรีคง. 2547 : 23) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 9) ได้กล่าวว่า บิดา มารดา บ้านหรือสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด เป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรมทั้งเรื่องระเบียบวินัยแก่สมาชิกในครอบครัว ทั้งทางตรงโดยการอบรมสั่งสอน และทางอ้อม ซึ่งเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูเพื่อเลียนแบบการกระทำนั้น ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัวเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นกัน และตามที่ สีนินาญ สุทธจินดา (2543 : 20) กล่าวว่า การเกิดวินัยแห่งตนของบุคคลจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดาหรือผู้เลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ

1.1 โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำวารสารหรือข่าวสารหรือเชิญวิทยากรมาบรรยาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน และมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนให้แก่ผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น

1.2 โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เช่น การพบปะสังสรรค์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองโดยเชิญประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมชมโรงเรียนของผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อมูลที่จะร่วมกันพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น การรับประทานอาหารร่วมกันในกิจกรรมเข้าค่าย ปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ หรือกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

1.3 โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีศูนย์บริการแนะแนวในโรงเรียน เพื่อให้ความรู้และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ตลอดจนให้คำแนะนำในการส่งเสริมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านกลุ่มเพื่อน ครูผู้สอน

2.2 ศึกษาการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การเสียสละ ความซื่อสัตย์

2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลนันท์ รังสยาธร. (2543). การศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลวัฒน์ วันวิชัย. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2535). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2537). คู่มือและสื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง. โครงการวิจัยและพัฒนาระบบงานแนะแนวในและนอกสถานศึกษา, ศูนย์แนะแนวการอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2541). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรณภรณ์ ดวงแจ่มกาญจน์. (2541). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤษณี ภูพัฒน์. (2538). การศึกษาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เรื่อง “ขอให้หนูคิดเอง” และผู้ปกครองใช้กิจกรรมตามปกติในชีวิตประจำวัน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2533). *การบริหารกิจการนักเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- กรุณา กิจชัยน. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน-
ภายนอกตน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (เอกจิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คำนึ่ง อยู่เลิศ. (2541). *ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- คุณากร ศรีคง. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของ
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7*.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทรา เชาววิทยา. (2545). *การเปรียบเทียบผลของการปรับสินไหม การควบคุมตนเองและการ
เสริมแรงแบบดี อาร์ เอ ที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี*. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จุไร ลียากาศ ; และคนอื่น ๆ . (2530). *คู่มือการปกครองนักเรียนกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ :
กองพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา กรมสามัญศึกษา.
- จุไรรักษ์ แสนวัง. (2543). *สาเหตุการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน
สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชฎิลรัตน์ อัครวิวัฒน์พงศ์. (2537). *การประพฤติผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาเอกชนใน
กรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2528). *แบบแผนการทดลองและสถิติ*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐจิพร สตาภรณ์. (2540). *การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหาร และพลเรือน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศนีย์ อินทรบำรุง. (2539). *วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น ทานก่อนกลับบ้าน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธิติมา จักรเพชร. (2544). *ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (ม.ป.ป.). *จริยธรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2524). *เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- พรณี ทองทับ. (2545). *ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ สมงาม. (2541). *คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- มาลินี จุฑะรพ. (2537). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- มาลี สุภรัตน์. (2549). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนของครูที่ บริक्षाในเครือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวเรศ สุ่มน. (2542). *การเปรียบเทียบผลของการเสริมแรงแบบ ดี อาร์ เอช กับการควบคุมตนเอง ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เยาวเรศ ไหลอุดม. (2541). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. (2548). *แผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา 2548 – 2551*. ปทุมธานี : เอกสารอัดสำเนา.
- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. (2547). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก 2547*. ปทุมธานี : เอกสารอัดสำเนา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). “การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ,” ใน *ปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. หน้า 35 – 51. บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- วสัน ปันผล. (2542). *การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *วิสัยทัศน์การศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : เอสอาร์พรีนซ์ติ้ง จำกัด.
- วีรวรรณ วรสุข. (2540). *พฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติผิดกฎระเบียบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2543). “การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ,” ใน *ปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. หน้า 15 – 34.
บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี. (2546). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตามความคิดเห็นของผู้สอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

- สมจิตต์ สุวรรณวงศ์. (2542). การศึกษาสภาพการณ์เสริมความคิดเชิงคุณธรรมสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของวัยปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบุรณ์ สิงห์คำป๋อง. (2542). ศึกษาปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดกองการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภช เข้มสุภาษิต. (2536). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). การเสริมสร้างวินัย คู่มือแนะแนวการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- (2540). จิตพิสัย : มิติที่สำคัญในการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาระดับพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สินีนาง สุทธจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภัค ไหวหากิจ. (2543). เปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2542). ผลของการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัช พานิชวงษ์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อมรรวรรณ แก้วฝ่อง. (2542). *การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).*
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรวรรณ พาณิชนพมพงศ์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา).*
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา เวชชัย. (2544). *รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด.*
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). “การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ,” ใน *ปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและหลักการสตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.*
บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ หน้า 181 – 201 กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- อารี รังสินนท์. (2537). *การสังเกตและการศึกษาพฤติกรรมเด็ก. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู.*
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2541). *คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.*
- Ausubel, David P. (1968). *Education psychology : A Cognitive View.* New York : Hoet, Rinehart and Winston.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theogy.* Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall.
- Baruch, Dorothy Walter. (1949). *New ways in Discipline : and Your Child Today.*
New York : Whittleses House.
- Browne, C.G. (1958). *The Study of Leadership.* The Interstate Printers and Publishers, Inc.
- Cormier, William H. and Cormier, Sherilyn L. (1979). *Interviewing Strategies for Helpers : A Guide to Assesment Treatment and Evaluation. California : Brooks/Cole.*
- Crow, Lester D. and Crow, Alice. (1962). *Child Development and Adjusment.* 2 nd ed.
New York : The Macmillan.
- English, H.B. and English, A.C. ed. (1958). *A Comprehensive Dictionary of Psychology And Psychoanalytical Terms.* 9 th ed. New York : Davis McKay.
- Flippo, Edwin B. (1966). *Principles If Personnel Management.* 3 rd ed. New York. :
Mc Graw Hill Book Company, Inc.

- Funk and Wagnall. (1961). *New Standard Dictionary of the English Language*.
New York : Funk and Wagnalls.
- Hurlock, E.B. (1967). *Adolescent Development*. New York : McGraw-Hill Book
Company, Inc.
- Krejcie, Robert V ; & Daryle W. Morgan. (1970, March). "*Determining Sample Size for
Research Activities*." *Educational and Psychological Measurement*.
30(3) : 608.
- Mitton, Betty L. and Harris, Dale B. (1962). "The Development of Responsibility in
Children," *The Child : A Book of Reading*. 46 : 407-416.
- Mussen, Paul Henry and others. (1969). *Child Development and Personality*. New York :
Harper & Row.
- Sears, R.R., EE. Maccoby and H. Levinn. (1957). *Pattern of Child Rearing : Evanston*,
///. New York : Allyn and Bacon.
- Sheviakov, G.V. and R. Fritz. (1955). *Discipline for Today's Children and Youth*.
Washington D.C. : National Education Association.
- Siedman, Jerome M. (1958). *The Child : A Book of Reading*. New York : Holt : Rinehart
And Winson.
- Tucker, Gina Marie. (1998). "*Discipline : Bermuda High School Student, Teacher, Parent,
And Administrator Perceptions of the causes of Misbehavior*," *Dissertation
Abstracts International*.
- Valett, Robert E. (1986, April). "Effective Discipline : 10 Steps To Successful
Performances," *Resources in Educational Resources Information Center*.
21(4) : 109.
- Vincent, Elizabeth Lee. (1961). *Human Psychological Development*. New York :
The Ronald Press.
- Watson, David L. and Tharp, Roland G. (1972). *Self-Directed Behavior : Self-
Modification for Personal Adjustment*. California : Brooks/Cole Publishing
Company.

Weisfele, David. (1974, October) "Cognitive Stylis of child disclipline," *Dissertation Abstracts International*. 35(4) : 1930 B.

Wiggins, Jery S. and others. (1971). *The Psychology of Personality*. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเอง
ของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

ตอนที่ 3 การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี โดยนักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 ท่าน

3. โปรดตอบคำถามทุกข้อตามคำชี้แจงในแต่ละตอน กรุณาอย่าเว้นคำตอบข้อใดข้อหนึ่ง เพราะจะทำให้ข้อมูลในการศึกษาไม่สมบูรณ์

4. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และไม่ต้องลงชื่อของท่าน คำตอบของท่านจะถือว่าเป็นความลับสำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

หมายเหตุ นักเรียน หมายถึง ลูกหลานของท่านที่กำลังเรียนอยู่ที่โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ปีการศึกษา 2549

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น
- () มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรืออนุปริญญา
- () ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

2. อาชีพ

- () รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- () ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร
- () รับจ้าง/อื่นๆ

3. ช่วงชั้นของนักเรียนในปกครอง

- () ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)
- () ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

4. สภาพของนักเรียนที่อยู่ในปกครอง (การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว คือ บิดา

มารดา ลูก และผู้ปกครอง)

- () อยู่กับบิดามารดา
- () อยู่กับบิดา หรือมารดา หรือญาติ

ตอนที่ 2 บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

(นักเรียน หมายถึง ลูก หลานของท่านที่กำลังเรียนอยู่ที่โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในปีการศึกษา 2549)

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด แล้วพิจารณาเลือกระดับบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู
นักเรียน ซึ่งมี 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับบทบาทของท่าน
มากที่สุด

ข้อที่	บทบาทการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านดูแลความเป็นอยู่ของนักเรียนให้ถูกสุขอนามัย					
2	ท่านฝึกให้นักเรียนเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย					
3	ท่านอบรมมารยาทการต้อนรับผู้ที่มาเยี่ยมเยียนบ้าน					
4	ท่านดูแลให้นักเรียนรู้จักแต่งตัวให้ถูกกาลเทศะ					
5	ท่านอบรมดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามและเพศเดียวกันได้เหมาะสมตามวัย					
6	ท่านอบรม สั่งสอนนักเรียนพร้อมกับยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ					
7	ท่านให้คำปรึกษา แนะนำเรื่องการบ้านให้กับนักเรียนได้					
8	ท่านมีวิธีการสอนให้นักเรียนเป็นคนมีนิสัยรักการอ่าน					
9	ท่านจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่บ้าน เช่น ที่อ่านหนังสือหรือทำการบ้าน มีมุมหรือชั้นวางหนังสือที่หยิบอ่านได้สะดวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน					
10	ท่านพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำปัญหาส่วนตัวกับนักเรียน					

ตอนที่ 3 การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด แล้วพิจารณาเลือกระดับการปฏิบัติของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด

ข้อที่	การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านความรับผิดชอบ					
11	ท่านให้นักเรียนรับผิดชอบดูแลเรื่องเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัวของตนเอง					
12	ท่านมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนช่วยทำงานบ้านและงานอื่น ๆ ตามความสามารถ					
13	ท่านฝึกให้นักเรียนรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินด้วยตนเอง					
14	ท่านให้อิสระนักเรียนในการตัดสินใจด้วยตนเอง					
15	ท่านอบรมสั่งสอนให้นักเรียนรับผิดชอบต่อภาระทำของตนเองที่เกิดขึ้น ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น					
16	ท่านเอาใจใส่ดูแลให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการเรียน					
17	ท่านอบรมสั่งสอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ					
18	ท่านสอนให้นักเรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่น					
19	ท่านเอาใจใส่ดูแลให้นักเรียนแต่งกายให้ถูกระเบียบของโรงเรียน					
20	ท่านสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกครั้ง					

ข้อที่	การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21	ท่านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในเรื่องของการประหยัดและออม รู้จักดูแลและใช้สิ่งของให้คุ้มค่า					
22	ท่านสอนให้นักเรียนรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม					
	ด้านการควบคุมตนเอง					
23	ท่านสอนให้นักเรียนมีความอดทนต่อพฤติกรรมของเพื่อนที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ					
24	ท่านสอนให้นักเรียนรู้จักควบคุมอารมณ์เวลาโกรธเมื่อมีความขัดแย้งกับผู้อื่น					
25	ท่านสอนให้นักเรียนหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น					
26	ท่านสอนให้นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา					
27	ท่านสอนให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
28	ท่านสอนให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม					
29	ท่านสอนให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม					
30	ท่านแนะนำวิธีการสนทนาด้วยคำพูด น้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสม					
31	ท่านอบรมให้นักเรียนรู้จักเป็นผู้ให้ รู้จักทำบุญ และบริจาค					
32	ท่านสนับสนุนหรือพานักเรียนไปปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา					
33	ท่านให้นักเรียนประเมินผลการกระทำของตนเอง เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น					
34	ท่านให้กำลังใจนักเรียนเมื่อถูกตำหนิหรือถูกวิพากษ์วิจารณ์					

ข้อที่	การส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม					
35	ท่านสอนให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจร					
36	ท่านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนในการเข้าคิวรอรับบริการ					
37	ท่านสอนและทำตนเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนในการเป็นคนตรงต่อเวลา					
38	ท่านสอนให้นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร					
39	ท่านสอนให้นักเรียนเป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต					
40	ท่านสอนให้นักเรียนเป็นคนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
41	ท่านสอนให้นักเรียนกล่าวคำว่า “ขอบคุณ” เมื่อได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น และคำว่า “ขอโทษ” เมื่อตนเองกระทำผิดต่อผู้อื่น					
42	ท่านสอนให้นักเรียนพูดจาสุภาพและมีสัมมาคารวะกับผู้อาวุโส					
43	ท่านชมเชยเมื่อนักเรียนทิ้งขยะลงในที่รองรับขยะ					
44	ท่านสอนให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
45	ท่านสอนให้นักเรียนรู้คุณค่าและรักษาความสะอาดสถานที่ที่เป็นสาธารณสมบัติ					
46	ท่านสอนให้นักเรียนชื่นชมบุคคลอื่นที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

[illegible]

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามตามข้อมูลที่เป็นจริง

บัวคำ แก้วอุดม

ជួយ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางบัวคำ แก้วอุดม
วันเดือนปีเกิด	14 เมษายน 2503
สถานที่เกิด	82/6 เทศบาลโคกศรี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (46120)
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	501/181 หมู่ 3 ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (12130)
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู คศ. 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (12150)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอนุภูวนารี
พ.ศ. 2522	ปว.ช. จากโรงเรียนพาณิชการสยาม
พ.ศ. 2524	ปว.ส. จากวิทยาลัยคณาสวัสดิ์
พ.ศ. 2529	ค.บ. จากวิทยาลัยครูมหาสารคาม
พ.ศ. 2549	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ